БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 йил чиқиши
№ 179 (3407).

13 сентябрь
СЕШАНБА
1966 йил

Баҳоси 2 тийин.

Бугун Тошкентда республика журналистларининг съезди очилади.

СЪЕЗД ДЕЛЕГАТЛАРИГА ҚИЗҒИН САЛОМ!

ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТ РАҲБАРЛАРИ „ИНТЕРОРГТЕХНИКА—66" ВИСТАВКАСИДА

12 сентябрда Л. И. Брежнев, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар Сокольникидаги Халқаро инженер-бошқарув ишларини механизациялаш воситалари — «Интерорггехника-66» виставкаси очилиши маросимига бордилар. (ТАСС).

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

Тошкент области деҳқонларининг Тошкент область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов бошчилигидаги делегацияси 12 сентябрда самолётда Тошкентдан Болгарияга жўнаб кетди.

Болгариялик дўстлар ҳузурига боришдан мақсад — пахтани машинада териш тажрибасини улар билан ўртоқлашишдир. Айни маҳалда делегация аъзолари қишлоқда қурилиш ишлари, помидор ва бошқа сабзавот экинларидан мўл ҳосил олишда болгар дўстларининг тажрибасини ўрганадилар. (ЎзТАГ).

ҲАҚИҚАТ ЖАРЧИЛАРИ

Азимкор совет халқи шонли Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш учун зўр сабот-матонат билан ғайрат қилмоқда. Бу умумхалқ курашига идеология фронтининг толмас курашчилари бўлмиш совет журналистлари ҳам катта улуш қўшиб келмоқдалар.

Коммунистик партия совет журналистларига катта ишонч билан қарайди, уларни идеология соҳасида актив иш олиб бораётган саботли курашчилар деб билади. Шунинг учун ҳам у журналистларни партиянинг олтин фонди деб ҳисоблаб, улар тўғрисида ҳамиша оталарча ғамхўрлик қилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг партия XXIII съездига ҳисобот докладида бу хусусда шундай дейилган: «Партиянинг пропагандистлар, агитаторлар, журналистлар, телевидение, кино, радио, театр ходимларидан иборат ажойиб кадрлари бор. Ҳақиқатан ҳам бу — партиянинг олтин фондидир, буни авайлаб сақламоқ, меҳр билан ўстирмоқ ва ундан фойдаланмоқ керак».

КПСС нинг XXIII съезди коммунизм қураётган баҳодир совет халқи олдига ғоят улуғвор вазифаларни қўйди. Съездда қабул этилган тарихий ҳужжатларда совет матбуотининг, шу жумладан унинг ажралмас қисми бўлмиш ўзбек совет матбуотининг, ўзбек журналистларининг, Ўзбекистондаги барча полиграфия ва нашриёт ходимларининг ҳам вазифалари аниқ ва равшан белгилаб берилган.

Бугун республикамиз журналистлари ўзларининг катта форумига — III съездига тўпланадилар. Унда республика журналистлари, полиграфия ва нашриёт ходимлари, кўп сонли ишчи ва қишлоқ мухбирлари Коммунистик партия режаларини амалга оширишда, КПСС XXIII съезди ва партия Марказий Комитетининг сўнгги Пленумлари қарорларини турмушга жорий этишда қилаётган ишларига маълум даражада якун ясайдилар, ўзаро тажриба алмашадилар, коммунистик қурилиш йўлида янги вазифаларни белгилаб оладилар.

Шуниси қувончлики, революциядан олдин аҳолиси ёппасига саводсиз бўлган Ўзбекистонда ҳозир 200 дан ортиқ газета, шу жумладан 18 республика, 22 область, 10 шаҳар, 87 район газетаси ҳамда 70 га яқин кўпнусхали газета нашр этиляпти. Уларнинг бир йиллик умумий тиражи 431 миллион нусхадан ортади. Бундан ташқари, йиллик тиражи 23 миллион нусхадан ортиқ 50 журнал ва бюллетень ҳам нашр қилиняпти.

Областимизда чиқаётган шаҳар ва район газеталари, шунингдек кўпнусхали газеталар ҳам область меҳнаткашларининг ранг-баранг ҳаётини акс эттиришда, идеология ишларини жонлантиришда катта иш қилмоқдалар. «Янгийўл», «Суръат», «Мўл ҳосил учун», «Коммунизм тонги» район газеталари, шунингдек, «Тошкент оқшоми», «Тошкент бинокори» ва бошқа газеталарнинг саҳифаларида меҳнаткашларнинг ватанпарварлик ташаббуслари, янгилик куртаклари кенг тарғиб этилмоқда.

Лекин журналистларимиз, газета редакцияларининг ишларида ҳам камчиликлар учраб туради. Айрим газеталарда ҳали ҳам саёз, зерикарли материаллар босилмоқда, баъзан хато ва камчиликларга йўл қўйилмоқда. Баъзи газеталарнинг мазмуни ва ташқи безаги кўнгилдагидек эмас. Бу ҳол айрим журналистларнинг ҳаётга актив аралашмаслиги, уни чуқур ўрганмаслиги, ижодий изланмаслиги оқибатида рўй бераётир.

Коммунистик партия совет журналистларига ҳамиша ҳақиқатни ёзингиз, ҳақиқат жарчиси бўлингиз, ортиқча дабдабавозликка ва шовқин-суронларга йўл қўймангиз, ижодий камолот чўққисига интилаверингиз деб маслаҳат беради. Бизнинг журналистларимиз бугунги қайноқ кунимизнинг улуғворлигини, режаларимизнинг реаллигини халққа содда тилда тушунтириб беришни, оташин партиявий публицист бўлиш учун курашмоғи лозим. Газета ва журналларнинг ходимлари ҳаётни доимо чуқур ўрганишлари, одамлар қалбига йўл топиб, уларнинг ҳис-туйғулари, олижаноб ниятларини ранг-баранг бўёқларда, турли газета жанрларида ёрқин ва қизиқарли қилиб тасвирлаб беришлари керак.

Матбуотнинг куч-қудрати унга партия раҳбарлигидадир. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари ўз органларибўлган газета ва журналларнинг иши билан яқиндан қизиқишлари, журналистларга кўмаклашишлари, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда бу ғоявий қуролдан самарали фойдаланишлари зарур.

Шунга эришайликки, газета ва журналларимиз тағин ҳам мазмунли, ўқимишли бўлсин, ўқувчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондирсин. Журналистларимиз эса бундан буён ҳам партиянинг энг яқин, содиқ ёрдамчилари сифатида хизмат қилиб, ижодий камолот чўққисига кўтарилаверсинлар!

ЯРИМ МИЛЛИОН ГЕКТАР ЕР ШУДГОРЛАНДИ

Ўзбекистон механизаторлари ҳозирдаёқ ярим миллион гектар ерни шудгордан чиқардилар. Бу эса планда белгиланган майдоннинг ярмидан кўпрогини ташкил этади. Қашқадарё, Сирдарё ва Самарқанд областларидаги колхоз ва совхозларда айниқса кўп ер ҳайдаб қўйилди. (ЎзТАГ).

МАШИНАЛАР ГУРУЛЛАЙДИ

Қуёш жилмайиб боқиб, бирзумда ер тафтини кўтарди. Пахтазорни тонг шудрингидан тозалади. Йигитлар бирин-кетин рулга ўтиришди. Кенг пайкалда «зангори кема»лар овози янграб кетди.

Далаларга завқланиб боқамиз. Ҳар бир механик-ҳайдовчи ўз касбига чин ихлос қўйиган. Улар машиналарнинг тўхтовсиз ишлашини таъминлаб, олға интилишади. Лўппи-лўппи очилган «оқ олтин» нуқралари бункерларга қордай ёғилади. Ҳа, кимнинг бункери тезроқ тўлса, марра ўшаники, мусобақа ғолиби, сўзининг уддасидан чиққан, лафзи ҳалол ҳисобланади.

Ҳўв ана, Омонжон Рисмуҳамедов эгатнинг охиридан жуда эҳтиётлик билан машинасини буриб, янги қаторларга тушди. Кейин бирзумга тўхтади. Бункерга чиқиб пахталарни зичлаб, ён-атрофларини текислади. Кейин қайта педални босди. Машина секин-аста ўрнидан қўзғолди. Шпинделлар шиддат билан ҳаракат қила кетди. Механик-ҳайдовчи «пўлат от»ини текис картада бир меёрда ҳайдарди. Дақиқалар ўтаверган сари бункерга «оқ олтин» уюларди.

— Авваллари,— дейди эгат бошида машинанинг ишини зимдан кузатиб турган бош агроном Рауфжон Абдураҳмонов,— бундай эмасди. Машина икки-уч марта картанинг охирига бориб келгандан кейингина зўрға бункер тўларди. Энди қаранг-а, ҳайдовчи йўл-йўлакай тўхтаб, бункердаги пахтани зичлаяпти, кўпроқ пахта сиғишига ҳаракат қилаяпти.

— Бу йигитнинг,— деб сўзида давом этди агроном,— биринчи йил пахта териши. Звенога бошлиқ, 48 гектар ери бор. У йил бўйи пахтачиликда ҳалол ишлади. Меҳнати зое кетмади. Ҳар гектар ерда мажбуриятни қоплайдиган ҳосил етиштирди. Энди у шу ҳосилнинг деярли ҳаммасини машина билан ўзим териб бераман деяпти.

Ариқнинг ўнг томонидаги картага ўтдик. Нурилла Шокирбоевнинг «зангори кема»си тез ҳаракат қиляпти. Бу моҳир механизатор — звено бошлиги ҳам Омонжоннинг изидан бораяпти. Азаматлар ишни мусобақа асосида ташкил қилишиб, кунига уч-тўрт тоннадан пахта териб жўнатишмоқда.

Узоқда бир «зангори кема» пайдо бўлди, пахтаси оппоқ очилган пайкалда сузиб кетаяпти. Ҳайдовчи зўр-базўр кўзга ташланади.

Бу механизаторнинг ёши 34 да, деб таърифлай бошлади бош инженер, меҳнат билан чиниққан. Ўз ишининг моҳир инженери ҳисобланади. Чарчаш нималигини билмайди. Қачон қаранг, далада. Машинани сифатли ремонт қилишда, уни усталик билан бошқаришда доимо пешқадам. Олдинги йили бир теримнинг ўзидаёқ у бошлиқ звено планини бажарди. 22 центнердан хирмон кўтарилди. Иккинчи ва ундан кейинги теримлардаги ҳосил эса мажбурият ҳисобига ўтаверди. Планини олти иш кунида бажарган бу азамат механизатор райондан, область, республикадан, жуда кўп табрик телеграммалари олди. Унинг бу йилги режаси ҳам чакки эмас. Бир ҳафта ичида ғалаба рапорти бермоқчи. Ҳозир кунига звено бўйича йиллик планнинг беш-олти проценти миқдорида пахта топшириляпти.

Совхознинг қайси бўлим ва звеносига борманг, пахта фронтида иш кенг қулоч ёйганлигини кўрасиз. Ҳамма ерда терим суръатига суръат қўшилмоқда. Процентлари процентлар қувиб ўтаяпти. Кўрсаткичлар қувончли бўляпти.

— Бизда,— деб ҳикоя қилади 5-бўлим бошқарувчиси Жумон Элчибоев,— кеча ўнта машина ишлади. Бугун унинг сони ўн тўрттага етади. Эртадиндин терим машиналаридан 26 таси ишлай бошлайди.

Бошқа бўлим бошқарувчилари билан гаплашганимизда ҳам ана шундай қувончли гапларни айтишди. 1-«Оққўрғон» совхозида шу ҳафтанинг ўзида юзта «зангори кема» далага чиқади. Ҳа, бу чакана эмас. Кечагина далада ишлаётган «зангори кема»лар сафи икки баравар кўпайди. Келгуси ҳафтада эса терим машиналарининг сони 119 тага етади. Илгари совхоз механизаторлари ялпи ҳосилнинг 73 процентини машиналар билан териб оламиз, дейишганди.

— Лекин,— дейди улар,— бу дастлабки мажбуриятимиз эди. Пахтамизнинг очилиши ёмон эмас. Биз ғайрат камарини бўшаштирмаймиз. Янада баракали ишлаб ҳосилнинг 80 процентини машиналар билан териб олишга бел боғладик.

Йиғим-терим ҳазилакам иш эмас. Ҳар бир ишчи ва техника кучидан моҳирлик билан фойдаланишни талаб қилади. Совхоз коллективи буни яхши билади. Ҳар бир киши бу катта курашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга ҳаракат қилмоқда. «Зангори кема» капитанлари ишнинг янада баракали бўлишига яқиндан ёрдам беришяпти.

Қишлоқ кўчасида тезюрар тракторларни бошқариб бораётган кишиларни ким танимайди, дейсиз. Буларнинг кўпи авваллари бошқа ишларда эди. Йиғим-терим кампанияси бошланиши муносабати билан ўз касбларини ўзгартиришди. Яқиндагина биз Рауф ака Усмонов, Ёрмат ака Оқманбетов ўртоқларни моҳир, тажрибали сувчи деб, мажлис, йиғилишларда, газета ва радиоларда мақтагандик. Энди улар тракторчи бўлиб ишлашяпти. Прицепларга ортилган пахталарни заводларга ташиб келтиришда пешқадамлик қилишмоқда.

Шундай, бугун 1-«Оққўрғон» совхозининг пахта далаларида йиғим-терим суръатини жадаллаштириш йўлида астойдил кураш олиб борилмоқда. Каттадан-кичикнинг ҳаммаси теримда. Совхоз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилоти дала гвардиячиларига, белига этак боғлаган ака-ука, опа-сингилларга ҳар тарафлама қулай иш шароити яратиб бериб, уларни ҳалол меҳнатга рағбатлантирмоқда. Манзилга эртароқ етишда деҳқонларга «зангори кема»лар қанот бағишламоқда.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Суратларда: (юқорида ўнгда) моҳир механизаторлардан Эргаш Жонзоқов ва Омон Рисмуҳамедов, ўртоқлар. (Чапда) далаларда «зангори кема»лар жавлон ураётган пайт. Пастда терилган «оқ олтин» прицепга юкланмоқда.

А. Абалян фотолари.

Ёшлар қасами

1966 ЙИЛ 11 СЕНТЯБРДА ҚИЗИЛ МАЙДОНДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН

Биз Қишлик саройини штурм қилганларнинг набиралари, Рейхстагни тор-мор келтирганларнинг фарзандлари, мана шу Қизил майдонда, Кремлнинг муқаддас деворлари олдида ўз тенгқурларимиз номидан Ленин ишига, партия ишига, Октябрь ишига содиқлигимизга онт ичамиз!

Партия бизга мангу сўнмас оловни-ленинизмни бериб қўйди. Ленин партияси билан бир бўлиб, бизнинг халқимиз қуллик кишанларини пора-пора қилди. Ленин партияси билан бир бўлиб, бизнинг халқимиз янги дунёни — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини бунёдга келтирди.

Кишанлар ва каторга синдира олмаган ишчилар ҳақиқати ҳақи,

Баррикадаларда туғён кўтарган эркинлик ҳақи,

комиссарлар томонидан тўкилган қон ҳақи,

қасамёд қиламизки, ленинизм олови, кураш олови, революция олови қалбларимизда мангу яшаяжак!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Ватан, сенинг шон-шавкатингни мерос қилиб олар эканмиз, биз сенинг улуғворлигингни илҳомкор меҳнат билан мустаҳкамлаймиз ва янада кўкларга кўтарамиз, ёшларга хос жўшқин ғайрат билан келажакни барпо этамиз.

Дастлабки чодирларнинг мардлиги ҳақи,

меҳнат ғурури ҳақи,

Комсомолликн шарафи ҳақи қасамёд қиламизки, ўзимизнинг бутун куч-қувватимизни Ватанимизнинг шон-шавкати ва куч-қудратига бағишлаймиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Бизнинг оталаримиз мана шу Қизил майдондан даҳшатли жангга отланган эдилар. Таслим бўлган фашизмнинг байроқлари мана шу ерга, Мавзолей остонасига келтириб ташланган эди.

Муқаддас ўртоқлик мозорлари ҳақи,

оналаримизнинг оқарган сочи ҳақи,

ғалаба нашидаси ҳақи қасамёд қиламизки, оталаримизнинг абадий барҳаёт руҳига муносиб бўламиз ва биринчи бонг урулиши биланоқ, шон-шуҳратларга бурканган байроқлар остида жангга кириб, ғалаба қозонамиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Биз оталаримизнинг оғизларидан, оталаримизнинг қўлларидан «интернационални», синфий бирдамликни қабул қилиб олганмиз. Биз бугунги кунда ҳам интернационал бригадалар сафидамиз. Фашизмга йўл бермаймиз! Агрессорларга йўл бермаймиз! Йўқолсин мустамлакачилар! Интернационал билан одамзод оёққа турғусидир!

Коммунарларнинг хотираси ва Пискарев қабристонининг мусибати ҳақи,

Хиросиманинг сукунати ва Вьетнамнинг гулдуросли бонги ҳақи,

дўстлик ва бирдамлик номидан қасамёд қиламизки, меҳнаткашларнинг ҳаққоний иши учун тинмай кураша берамиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Ўз ёшлигимиз ҳақи коммунистлар ишига содиқ бўламиз деб, сенга қасамёд қиламиз ўртоқ партия! Бизнинг авлодимиз Ленин йўлидан асло четга чиқмайди. Юрагимизнинг ҳар ондаги зарби ҳақи, ҳаётимизнинг ҳар бир куни ҳақи бутун умримиз ҳақи қасамёд қиламизки, ер юзида коммунизмни қарор топдирамиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

БЎҒИНЛАР БИРЛИГИНИНГ КЎРИГИ

Халқнинг романтик меҳнатсевар, изланувчи, навқирон ўғил ва қизлари шу кунларни сабрсизлик билан кутдилар, унга-бўғинлар бирлиги байрамига, оталар, болалар, невараларнинг жонли ва абадий бузилмас боғланишини намойиш қилувчи кўрикка тайёрландилар.

Улар халқ шижоати йўлларини, мардлик ва чиниқиш мактабини ўтдилар, ҳақиқатан ҳам «космик планеталарни» босиб ўтдилар. Мана бугун уларга, навқирон изтопарлар ўн миллионли армиясининг вакилларига пойтахт Қизил майдонига келиш учун фахрли, тўлқинлантирувчи ҳуқуқ берилди. Улар бу ерда, Ватанимиз қалбида партия ва халққа садоқат билдириб, қасамёд қилмоқчилар.

Пойтахт марказий аэродроми майдонига тикилган палаткалар шаҳарчасида, гулхан олдида улар якшанба куни эрта саҳарда Қизил майдонга бориш олдидан уч минг кишилик ўз сафларини тўғрилаб олдилар.

Қуёш нури билан ёритилган тонготар пайтида Белоруссия вокзали олдидаги майдон яна ўтмишни эслатувчи жойга айланди. Магистралнинг икки томонида танклар йўлини тўсадиган қозиқлар қоқилган, ичига қум тўлдирилган қоплар тахлаб қўйилган, иморатларнинг деворларида эса — ватанни, пойтахтни фашист галалардан сақлаб қолишга даъват қилувчи плакатлар ёпиштирилган. Автоматни қўлида маҳкам ушлаган соқчи қотиб турибди.

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА ЁШЛАРНИНГ МИТИНГ — ҚАСАМИ

Йигитлар ва қизларнинг ҳаяжонли чеҳраларига—қип-қизил алвон байроқларга ва транспарантларга қараганингизда «бўғинларнинг боғланиши» деган сўзларнинг моҳиятини янги куч билан тушуниб оласиз, оталарнинг йўллари болаларнинг йўллари билан туташ бўлиб қўшилаётганлигини яққол кўрасиз.

...Киевдаги 71-ўрта мактабнинг ўғил ва қиз болалари қизил байроқли Суворов орденли гвардиячи Тамань дивизиясининг алвон байроғини мағрур кўтариб келмоқдалар. Бу байроқ уларнинг қўлида бўлиши бежиз эмас. «Қизил байроқли биринчи гвардиячи отряд» ўқувчилари шу йил ёзда тамань дивизиясининг жанговар йўлини— Белоруссия, Балтика бўйи, шимолий Кавказ, Қрим йўлларини ва сўқмоқларини босиб ўтдилар... Улар номаълум қаҳрамонларни ҳам қидирдилар, марш-юришлар ҳам қилдилар, денгиз десанти тушириш машқларини ҳам ўтказдилар. Мана шу унутилмас кунларда болалар ўртоқлик мозорларининг бештасига ёдгорликлар қўйдилар.

...Қуёш байроқ ва қўшиқлар, революция ва ҳарбий йилларнинг ашулалари. Белоруссия ёшлари вакил қилиб юборган, зангори курткалар ва шимлар кийиб олган болалар ва қизлар мана шу қўшиқларни айтиб Горький кўчасидан қадам ташлаб бормоқдалар. Бу йил ёзда улар илгари жанглар бўлиб ўтган жойларни кезиб, минг-минг километрлаб йўл босдилар. Шу юришларни ифодаловчи «Қуруқ» рақамлардан баъзиларини кўрсатиб ўтамиз: Улар 4.071 музей ва 2.046 та жанговар шуҳрат бурчаги очдилар, юзлаб қабрларни супириб ва тозалаб тартибга солиб қўйдилар, ўнлаб ёдгорликлар ўрнатдилар.

Кўк кўйлаклар орасида қизил лента боғланган қалпоқлар ва чарм курткалар кўзга ташланади. Булар Белоруссиядаги машҳур партизан қўшилмаларининг энди мўйсафид бўлиб қолган, ёшлар билан бир сафда қадам ташлаб келаётган раҳбарлари Григорий Кузьмич Павлов, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Роман Наумович Мачульский, Савелий Герасимович Сидоренко — Солдатенколардир. Бўғинларнинг боғланиши. Ҳақиқатан ҳам бу сўзларнинг маъноси бу ерда, пойтахтнинг бош кўчасида алоҳида куч билан янгича бир тарзда тушунилади.

Пиджагининг ёқасида Якорь белгиси бўлган ўспирин йигит бизга бундай деди:

— Владимир пролетариатининг биринчи маёвкалари ўтказилган жойлардан биз табаррук тупроқни Москвага, слётга олиб келдик.

(Давоми 3-бетда).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ВА ҒЎЗАЛАРНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 12 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Мавсум бошидан буён терилган	Дефолиация қилиш
Бекобод	4,94	58,0
Оржоникидзе	4,90	17,5
Янгийўл	3,35	56,5
Калинин	2,43	26,6
Ўрта Чирчиқ	2,22	121,2
Бўка	2,21	88,2
Юқори Чирчиқ	1,83	82,2
Оққўрғон	1,59	128,5
Область бўйича	2,78	88,9

«СОВЕТ ҲОКИМИЯТИ БУТУН ДУНЁДА ҒАЛАБА ҚОЗОНАДИ»

Америкада чиқадиган «Кристчен сайенс монитор» газетасининг мухбири Мак Брайд Октябрдан кейинги дастлабки йилларда Россияга келади. У революция алангаси билан нафас олаётган мамлакатда рўй берган жуда кўп воқеаларнинг шоҳиди бўлган. Мак Брайд гражданлар уруши фронтларида бўлади. Ишчилар, деҳқонлар, қизил гвардиячилар билан учрашади. 1919 йил сентябрь ойи охирида америка журналистини Владимир Ильич Ленин қабул қилади.

Мухбир ўз ватанига қайтиб келганидан сўнг орадан бироз вақт ўтгач, «Кристчен сайенс монитор» газетасида Брайднинг Ленин билан суҳбати тўғрисида корреспонденция босилиб чиқади. Лекин бу воқеа тўғрисида бугун босилаётган ҳикоя нисбатан яқинда рус тилига таржима қилинган. Г. С. Титовнинг ажойиб парвозидан сўнг журналист Н. Карасева ҳикоянинг таржимасини совға сифатида космонавтга беради. Космонавт эса ўз навбатида бу жуда қизиқарли тарихий гувоҳномани «Комсомольская правда»га келтириб беради.

1919 ЙИЛНИНГ КУЗИ

«Бир ойдан сал кўпроқ вақт муқаддам, аниқроғи 10 октябрда Мистер Мак Брайд Советлар Россиясидан қайтиб келди. Москвани тарк этар экан, у сентябрь охирида РСФСР бош министри Николай Лениндан интервью олиш мақсадида Кремлга борди. У Кремлга кириш учун зарур бўлган қоғозларни олди. Бу ерга кираверищ, табиийки, ижроия орган турадиган жой сифатида қўриқланади. У мистер Ленинни кундузи соат 3 да учратиши керак эди. Ташқи Ишлар Халқ Комиссарлиги Мак Брайдни Бош министр жуда ҳам банд одам, агар у қандайдир муайян саволлар бермоқчи бўлса, уларни олдинроқ ёзиб бергани яхши деб хабардор қилган эди: бу интервью учун ажратилган 15 минутдан тўла фойдаланиш имконини беради. Мистер Мак Брайд учун, афтидан мистер Ленин учун ҳам аҳамиятга эга бўлган суҳбат вақти 1 соат-у 20 минутга узайтирилди.

— Мен Кремль ёнига келдим, — деб ҳикоя қилади мистер Мак Брайд. — Уни икки рус солдати қўриқлаб турушибди, улар менинг рухсат қоғозимни текширишди; сўнг кичкинагина идорага кирдим, бу ерда оддий граждан кийимидаги киши Кремлга кириш ва чиқиш учун рухсат қоғози берди. Ленинни хитой солдатлари қўриқлашади деб жуда кўп гапиришарди. Тўғри, уни яхши қўриқлашади. Мен жуда диққат билан хитой солдатларини ахтардим, лекин ундайларни Кремль территориясида учрата олмадим. Шунингдек, мен уларни Москвада ҳам, Петроградда ҳам кўрмадим.

ЛЕНИН КАНЦЕЛЯРИЯСИДА

Мен тепаликка кўтарилдим-да, сўнг Ленин яшайдиган ва унинг канцелярияси жойлашган бинога қараб йўл олдим. Ташқари эшик олдида мени яна икки ёш рус солдати қарши олишди. Рухсат қоғозимни яна бир марта текширишди-да, кейин мени катта зина бўйлаб юқорига йўллашди... Ундан кейин мендан хонага киришимни илтимос қилишди.

Бу хонада кўп хизматчилар — эркаклар ва аёллар ишлашарди. Столда иш билан машғул бўлиб ўтирганларнинг айримлари олдида ёзув машинкаси ҳам бор эди. Хонада ғайрат-шижоат ва ишчанлик вазияти ҳукмрон эди. Мендан қўшни хонага киришни илтимос қилишди (русларда хоналар ичма-ич бўлади). Қўшни хонага кирдим-у, Ленин секретарига рўпара келдим. У менга ўртоқ Ленин бир неча минутдан сўнг бўш бўлишлигини айтди. Мен девордаги соатга қарадим: беш минути кам уч. Ўтириб кута бошладим, хизматчилардан бири менга Лондонда чиқадиган «Таймс» газетасини тутқазди.

Газетадаги бошмақолани ўқиб турган пайтида Мистер Мак Брайдга секретарь мурожаат қилиб, қўшни хонага киришни илтимос этди. Мак Брайд қўшни хонанинг эшигига орқа қилиб ўтирган эди, хона томон ўгирилганда эшик очилди. Ичкари тарафда жилмайганича Ленин турарди.

Соат 3 дан 12 минут ўтган эди, дейди Мистер Мак Брайд. Учрашувда Лениннинг биринчи айтган сўзлари шу бўлди: «Сиз билан учрашганимдан хурсандман. Сизни куттириб қўйганим учун кечиринг».

ПОРТРЕТ ШТРИХЛАРИ

Мистер Ленин ўрта ёшлардаги киши эди. Элликларга борган. У пропорционал равишда мураккаб ва ўз танасида ўтган августда отилган икки ўқнинг олиб юрганига қарамай жуда ҳаракатчан эди. Бу одамнинг боши улкан, елкаларига яқин жойлашган, кенг яғринли, кўриниши салобатли. Пешанаси кенг ва баланд, катта очилган кўзларидан ўқтин-ўқтин гўё ўт чақнаётгандек бўлар эди. Унинг сочлари, чўққи соқоли ва мўйлаблари жигаррангга мойил эди.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Гаплашаётган вақтида у ҳеч қачон суҳбатдошидан кўзини олмайди. Саволларга жавоб бераётганида у иккиланмайди, тўғридан тўғри, лўнда қилиб жавоб қайтараверади. У ўз ёзув столига яқин қилиб мен учун стул қўйди-да, ўз стулини мен томон қаратиб қўйди. Биз бироз вақт жаҳондаги вазият тўғрисида гаплашганимиздан сўнг у менга истаган саволингизга мамнуният билан жавоб бераман, деди.

«ОЗЧИЛИК ДИКТАТУРАСИ ЭМАС»

Мен Ленинга газеталар, вақтли нашрлар ва журналлар турли мамлакатларда 22 ойдан бери Советлар Россияси — у раҳбар бўлган унча катта бўлмаган озчилик диктатураси деб айтмоқдалар деганимда мистер Ленин шундай жавоб қилди:

«Бу албатта ёлғон гап. Бу беъмани уйдирмаларга ким ишонса, мана бу ерга келсин, оддий кишилар билан бирга бўлсин, ҳақиқатни билиб олади. Индустриал ишчиларнинг жуда катта кўпчилиги ва деҳқонларнинг энг камида ярмиси Советлар ҳокимияти тарафида ва уни ҳимоя қилмоқда». У сўзида давом этди: Сиз Ғарбий фронтни айланиб чиқдим деб айтдингиз. Сизга Советлар Россияси солдатлари билан гаплашишга рухсат берганларини эътироф этаяпсиз; Сизга журналист сифатида тадқиқот олиб боришга ҳеч ким тўсқинлик қилгани йўқ. Сиз шунингдек фабрика ва заводларда ҳам бўлдингиз. Сизда омманинг кайфиятини тушуниш учун жуда ҳам яхши имконият бўлди. Сиз уззу-кун қора нон ва чой билан тирикчилик қилаётган минглаб кишиларни кўрдингиз. Советлар Россиясида Сиз, хоҳнахоҳ ўзингиз ўйлаганингиздан кўра кўпроқ қайғу-ҳасратларни кўргандирсиз, буларнинг ҳаммаси адолатсиз урушнинг, бизга қарши қаратилган урушнинг касофатидир. Сизнинг ўз мамлакатингиз катта роль ўйнаётган иқтисодий блокада ҳам шунга киради. Ана энди мен Сиздан фикрингиз қандай деб сўрайман, бу озчилик диктатураси деб бўладими?»

«Ҳозирги вақтда Сиз тинчлик ва чет эл концепциялари тўғрисида нима дейишингиз мумкин?» деган саволимга мистер Ленин шундай жавоб берди: «Россияга қарши урушнинг душмани бўлган американиклар, асосан буржуазия, сулҳ тузилганидан сўнг биздан савдо муносабатларининг қайта тикланишинигина эмас, балки Россияда концепция олиш имкониятини ҳам кутаётибдилар, хўш улар ҳақлими деб сўрайдилар мендан кўпинча. Мен яна бир марта такрорлайман, улар ҳақлидирлар. Мустаҳкам тинчлик Россия меҳнаткашлар оммаси учун шундай енгиллик туғдирар эдики, бу омма шубҳасиз баъзи бир концепциялар тузилишига рози бўлур эди. Оқилона шартлар асосида концепциялар тузиш социалистик ва капиталистик мамлакатларнинг биргаликда яшаш вақтида анчагина ривожланган мамлакатларни Россияга техника ёрдами кўрсатишга жалб этишнинг воситаларидан бири сифатида бизга ҳам мақбулдир».

БАШОРАТ: СОВЕТЛАР ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

Сўзида давом этиб у шундай деди: «Советлар Россиясига келганда у бутун дунё меҳнаткашларининг онги ва қалбига яқин бўлиб қолди, улар унинг аҳамиятини аниқ тушуниб етдилар. Шовинизм ва оппортунизм бурқсиб турган эски доҳиларнинг таъсирига қарамай, ишчилар оммаси ҳамма ерда буржуазия парламентларининг ярамаслигини ва инсониятни капитализм зулмидан қутқариш учун меҳнаткашлар оммаси ҳокимияти, пролетариат диктатураси — Советлар ҳокимияти зарур эканлигини тушуниб етмоқдалар. Барча мамлакатларнинг буржуазияси қанчалар қутуриб, телбалик билан ғазабланмасин ва ҳужум қилмасин, барибир Советлар ҳокимияти бутун дунёда ғалаба қозонади.

Буржуазия Россияни урушга ғарқ қилмоқда, улар бизга қарши капитализм зулмини тиклаш ҳақида хаёл сураётган контрреволюционерларни гиж-гижламоқдалар. Буржуазия блокада йўли билан ва контрреволюционерларга кўрсатилаётган ёрдам йўли билан Россиянинг меҳнаткашлар оммасига мисли кўрилмаган ғам-ғуссалар келтирмоқда. Лекин биз Колчакни енгдик ва биз келажак ғалабамизга қатъий ишонган ҳолда Деникинга қарши урушмоқдамиз».

«Ленин қанчалар содда ва камтарин, — дейди Мистер Мак Брайд. — Унинг оёғида иш ботинкаси, эгнида уринган шим, майин кўйлак, қора галстуги бўшгина боғланган, эгнида эса жўнгина костюм. Ҳамма ердан ҳисоботлар олиб, у кунига 15—18 соатдан ишлайди, бутун Россиядаги вазиятни билгани ҳолда: кенгашларда қатнашади, лекциялар ўқийди, ким бўлишидан қатъий назар, ўзидаги билимдан фойдаланишга имконият яратиб беришга тайёр. Ленин канцелярияси жойлашган шу бинода, камтарона жиҳозланган икки хонада рафиқаси билан яшайди».

(«Комсомольская правда» газетасидан).

ХАЛҚ ТАЛАНТЛАРИНИНГ ДУРДОНАСИ

Халқ талантларининг бу дурдонасида ўзининг бой, гўзал ва ранг-баранг санъатини асрлар бўйи сақлаб келган болгар халқининг юрак-қалби мужассамлашгандир. Бугун ана шу санъат Ўзбекистон пойтахтида «меҳмон бўлмоқда» — бу ерда 10 сентябрда болгария санъати виставкаси очилди.

Виставкага Болгариянинг бугунги ҳаётидан олинган суратлар қўйилган.

Болгария халқ усталарининг маҳорати катта. Улар яратган нафис кофе ва чой сервизлари, ўймакорлар ажойиб гул солган мислаганлар, ўйиб ишланган ёғоч «биклицалар», майин гиламлар — «китенецалар» ана шундан далолат бериб турибди. Стендларда кулол усталарининг стояновлар авлоди, ёғоч буюмларга гул солувчи мариновларнинг, ўймакорлардан Христо Ионков, Мария Тиковски ва кўпгина бошқа усталарнинг ясаган буюмлари бор.

Виставкага ажойиб болгар рассомлари Захарий Зограф, Николай Павлович, Станислав Доспевски, Христо Станчев чизган суратларнинг репродукциялари қўйилган.

Болалар чизган суратлар қўйилган стендлар ёнидан тез ўтиб кетиб бўлмайди. Бу суратларда болаларнинг зўр маҳорати ўз ифодасини топган.

Виставкани Ўзбекистон ССР Маданият министри З. Р. Раҳимбобоева очди. Ўзбекистон рассомлар союзининг раиси Р. Аҳмедов санъатдош талантли биродарларимизга бундан буён ҳам катта муваффақиятлар тилади.

Профессор, бадиий академия ўқитувчиси Мара Цончева бу ерга тўпланганларга Болгария тасвирий ва амалий санъатининг ривожланиши тўғрисида гапириб берди.

Виставкани очиш муносабати билан бўлган тантанада болгария маданият арбоблари билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов қатнашдилар. (ЎзТАГ).

Суратда: болгар-совет дўстлиги кечасида ўртоқ Цола Драгойчева нутқ сўзламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

КИМЁГАРЛАР ҲУЗУРИДА

Якшанба куни Ўзбекистонда бўлаётган Болгария маданияти декадасининг иштирокчилари Чирчиқ шаҳрига йўл олдилар. Улар, аввало, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар. Энергетиклар, кимёгарлар ҳузурида бўлдилар. Кечқурун эса кимёгарларнинг маданият саройида совет-болгар дўстлиги кечаси очилди. Кечани Чирчиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ф. Ёқубов очди.

— Сиз болгариялик дўстларимизнинг шаҳримизга келиши, — деди ўртоқ Ф. Ёқубов, — шаҳримиз аҳолисини беҳад қувонтириб юборди. Мен чирчиқликлар номидан сизларни шаҳримизга меҳмон бўлиб келишингиз билан муборакбод қиламан.

Сўнгра ўртоқ Ф. Ёқубов Ўзбекистонда Болгария маданияти декадасининг яхши ўтаётганлиги, Ўзбекистон билан Болгария ўртасидаги маданий алоқалар тўғрисида гапиради.

Сўз Чирчиқ ГЭС тизмалари бош инженери ўртоқ Р. Воҳидовга берилади. У Болгарияда энергетиканинг ривожланиши ҳақида тўпланганларга қисқача ахборот беради. Урушдан олдинги даврга нисбатан Болгария ҳозир 40 мартага яқин кўпроқ электр қуввати ишлаб чиқармоқда, дейди у.

Шаҳардаги 2-мактаб ўқитувчиси ўртоқ Р. Шарипова ҳаяжонланиб гапиради.

— Болгария билан Ўзбекистон ўртасидаги масофа анча узоқ. Қанча-қанча тоғлар, денгизлар, саҳролар бор ўртада. Лекин масофа тушунчаси партиямиз яратиб берган дўстликка татбиқ этилмайди. Бу дўстлик ҳар қандай тўсиқларни енга оладиган абадий, мустаҳкам дўстликдир. Унинг сўзларини залда тўпланганлар қизғин қарсаклар билан кутиб оладилар.

— Мен Болгарияда бўлганман, — дейди сўзга чиққан электрохимия комбинати метан конверсиялаш цехининг машинисти ўртоқ С. Боллод. — Димитровград шаҳрида совет мутахассисларининг ёрдами билан химия комбинати ишга туширилди. Комбинатни ишга туширишда мен ҳам иштирок этдим. Болгар ҳамкасабаларимизнинг совет кишиларига бўлган меҳр-муҳаббатларини оддий сўзлар билан тасвирлаб бўлмайди. Қаерда бўлмайлик, қаерга бормайлик, ҳамма жойда бизларга нисбатан алоҳида самимийлик билдирилди. Мана, бугун сизлар меҳмон бўлиб бизнинг уйимизга келдингиз. Ҳар бир чирчиқликнинг уйи барча совет кишилари каби сизлар учун очиқ. Меҳмон бўлинг, азиз биродарлар!

Кеча охирида делегация раҳбари, болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси ўртоқ Цола Драгойчева нутқ сўзлади. Унинг нутқи бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди.

Сўнгра дилрабо куйлар янгради. Меҳмонлар иштирокида катта концерт бошланди.

Кечада Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Караджов, совет-болгар дўстлиги жамияти марказий правлениеси раисининг ўринбосари, машҳур учувчи М. П. Чечневалар ҳам иштирок этдилар.

У. РАҲИМОВ.

О Қ И Н

Никола ФУРНАДЖИЕВ
(Болгар шоири)

Тоғдан келар,
Ўркач-ўркач буралиб,
У югурар гоҳу баланд,
гоҳ қуйи.
Эшитаман,
Тонгда ўтар куй чалиб,
Дарахтзорлар аро шошар
куи бўйи.

Гоҳ оҳ чекар,
Гоҳ ғазабга келади,
Гоҳ дуч келар шох-шаббага,
харсангга.
Ғовдан ўтиб,
Сўнг шамолдай елади,
Соф, шўх оқин
Куйлаб шошар олдинга.

Гирдоб келса бесаранжом,
жўш урар,
Қанот ёзар,
Йўлин ўзгартиб бирдан
Чуқур жарга ўзин ташлар,
бош урар,
Баҳра олар бирпас қуёшдан,
нурдан.
Қоялардан тортқилайди
алафни,
Япроқларни юлиб кетар беомон.
Ёш боладай сўзлар у
нималарни,
Сўзларининг бари менгадир
аён.
Менга таниш,
қуйи дилга яқиндир,

Менга аён шошқинлиги,
куйлари.
Сокин борар,
мана унга танишдир
Қирғоқларнинг ҳар айланма,
бўйлари.
Равон оқар,
Сокин оқар, оромбахш,
Ёшлик каби тиним билмас,
шошқин у.
У қанча йўл босиб ўтсада доим
Тўсиқларни писанд қилмас,
тошқин у.

Русчадан НАЗАРМАТ
таржимаси.

НИКОЛА ВАПЦАРОВ

Никола Вапцаров — йирик болгар шоири, болгар халқининг немис-фашист босқинчиларига қарши олиб борган курашининг қаҳрамонидир. Ёшлигидан ишчилар орасида, революцион кураш қучоғида ўсиб вояга етган шоир фашизмга қарши курашчиларнинг биринчи сафида бўлди. 1942 йилда фашистлар Никола Вапцаровни ваҳшиёна отиб ўлдирдилар. Қуйидаги икки шеър шоир томонидан қамоқда ёзилган. «Кураш шундай бўлар...» шеърини Вапцаров отишга олиб кетишларидан бир неча соат илгари ёзган.

Шоирга вафотидан кейин халқаро Тинчлик мукофоти берилган.

ХАЙРЛАШУВ

(МЕНИНГ РАФИҚАМГА)

Баъзан тушларингга кираман
сенинг,
Зулматдан бўлурман уйингга
меҳмон.
Кўчада сарғайтиб қўймагил
мени,
Дарвоза занжирин илма ҳеч
қачон.
Шарпасиз кираман, бироз
ўтириб,
Нигоҳим зулматдан оқар сен
томон.
Сенга тўйиб боқиб, шодликдан
эриб —
Бўса оламану, яна қайтаман.

* * *

Кураш шундай бўлар —
бўлмайди аёв,
Ҳа унинг қонуни — темирдай
маҳкам.
Мен — йиқилдим, Ўрним
босади биров,
Фақат... Ер юзидан истар бир
одам.
Отадилар, Сўнгра —қуртлар
талашар,
Буларнинг ҳаммаси — жўн
ҳамда оддий.
Аммо, билгин халқим,
бўронлар оша,
Сен билан бир сафда ташлагим
одим!

23 VII — 1942, соат 14

Мухтор ҲУДОЙҚУЛОВ.
таржимаси.

Матбуот, радиоэшиттириш ва телевидение ходимлари СССР орден ва медаллари билан мукофотланди

Етти йиллик планни муваффақиятли бажаришда актив қатнашганлиги ва журналистика соҳасида ва нашриёт ишида кўп йиллар давомида самарали ишлаганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1966 йил 10 сентябрь фармони билан газета, журнал, нашриёт ва телеграф агентликлари ходимларининг катта группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Шу жумладан Ўзбекистон ССРдан қуйидаги ўртоқлар мукофотландилар.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Валиев** Воҳид Қосимович — Ўзбекистон «Ўқитувчи» республика нашриётининг директори.
2. **Исмоилов** Аҳмад — «Тошкент ҳақиқати» область газетасининг редактори.

ҲУРМАТ БЕЛГИСИ ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Акбаров** Адҳам Иброҳимович — Ўзбекистон КП Марказий Комитети инструктори.
2. **Уваров** Николай Дмитриевич — «Печать Узбекистана» республика журналининг редактори.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Алишев** Владимир Яковлевич — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон Телеграф Агентлиги директорининг ўринбосари.
2. **Умаров** Мухсин — «Ҳақиқати Ўзбекистон» республика газетаси редакторининг ўринбосари.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Жўраев** Мели Умарович — «Ўзбекистон» нашриёти бош редакторининг ўринбосари.
2. **Корсунский** Лев Юрьевич — «Правда Востока» республика газетасининг махсус мухбири.
3. **Мирсаидов** Мирмухсин — «Муштум» республика журналининг редактори.

* * *

Етти йиллик планни муваффақиятли бажаришда актив қатнашганликлари учун телевидение ва радиоэшиттириш ҳамда телевидениеда кўп йил самарали ишлаганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми 1966 йил 8 сентябрь Фармони билан Ўзбекистон ССР радиоэшиттириш ва телевидение ходимларидан бир группасини мукофотлади.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Мукаррамов Жўра — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг мухбири.

ҲУРМАТ БЕЛГИСИ ОРДЕНИ БИЛАН

Қамбаров Акрам Мадраҳимович — Фарғона область радиоэшиттириш ва телевидение комитетининг раиси.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Бурхонов Убай Бурхонович — Тошкент телевидение студиясининг бош редактори.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Богословская** Елизавета Ивановна — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг инструктори.
2. **Иткин** Борис Михайлович — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетининг старший редактори.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

ТОШМАТОВНИНГ ИЗДОШИ

Ҳозир колхозимиздаги каттадан-кичикнинг эътибори далада етиштирилган ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратилган. Мен ҳам бу ишга ўз ҳиссамни қўшишга аҳд қилдим, — деб ёзади Энгельс номли колхоз аъзоси М. Умиров, — асли касбим шофер. Тошкент наслчилик совхозининг комбайнчиси А. Тошматовнинг чақириғига жавобан, «зангори кема»ни бошқаришга қарор қилдим. Мавсумда кам деганда 55 тонна «оқ олтин» теришга бел боғладим.

(«Янгийўл»)

ХАЛҚ НАЗОРАТЧИЛАРИ СЕМИНАРИ

Район халқ контроли комитети яқинда халқ контроли группалари раисларининг бир кунлик семинарини ўтказди. Семинарда халқ контроли группаларининг ишларини яхшилаш ҳақида область халқ контроли комитетининг инспектори А. И. Черкашев, КПСС XXIII съезди ва халқ назоратчиларининг вазифалари тўғрисида район партия комитетининг секретари Н. Носиров доклад қилди.

Шунингдек, семинар қатнашчилари халқ назоратчиларининг ишларини яхшилаш уларнинг тажрибасини оммалаштириш тўғрисидаги юқори партия совет ташкилотларининг қарорлари билан танишдилар. Свердлов номли колхоз халқ контроли группасининг каноп ўрими ва йиғими ҳамда пахта терими даври учун белгиланган тадбирлари муҳокама қилинди.

(«Суръат»)

ОЛИҲИММАТ ФЕЛЬДШЕР

Тун соат уч. Тиловқобул аканинг қизалоғи бирдан иситмалаб тоби қочиб қолди. Нима қилиш керак? Тиловқобул ака кўп ўйлаб ўтирмасдан тезда қишлоқ фельдшерининг уйи томон йўл олди. Ийманибгина унинг уйини тақиллатди. Меҳрибон фельдшер унинг илтимосини ерда қолдирмади. Дарҳол кераклн медицина асбобларини чемоданчасига жойлаб, беморнинг уйига келди. Қизчанинг касалини аниқлаб, дори ичирди, укол қилди. Кўп ўтмай қизча ўзига келди...

Аҳолининг ҳурматига сазовор бўлаётган олиҳиммат бу йигит Карл Маркс номли колхознинг биринчи участкаси медпункти фельдшери Ҳаким Душонов эди.

(«Пахтакорлар овози»).

БЕШ ЙИЛЛИК ҚАҲРАМОНЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

Совет кишилари партиямиз XXIII съезди белгилаган беш йиллик топшириқларини зўр ғайрат билан амалга оширмоқдалар. Қурилиш ва конларда ҳам, завод ва фабрикаларда ҳам яратувчилик меҳнати жўш ураяпти. Қатор янгиликлар ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда, қувватли объектлар ишга туширилмоқда. Редакциямизга оқиб келаётган хатлар ана шу бунёдкорлар иши ҳақида ҳикоя қилади.

Жўра Нурматов Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводида кўп йиллардан бери меҳнат қилиб келаяпти. У дастлаб қозончиларга шогирд тушди. Сўнг ўқиди, устозлар таълимини олди. Мана, ҳозир пайвандлаш бўйича мастер. Тез ва соз ишлашга унинг олдига тушадигани йўқ. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Чирчиқ индустриал техникумини ҳам тамомлаб чиқди. Жамоатчи мухбир **Е. Шварц** ўз хабарида моҳир мастер Жўра Нурматовнинг иши ҳақида бизга ёзиб юборган.

Турсунқул Шарипов эса Оҳангарондаги 9-шахтада меҳнат қилади. У ҳам Жўра сингари кўп йиллардан бери ишлаб чиқаришда. Конда ўсди, улғайди. Меҳнат унга шон-шуҳрат келтирди. Яқинда СССР кўмир саноати министрлиги Турсунқул Шариповга фахрий шахтёр деган фахрий унвонни тақдим этди.

Конда Турсунқулга ўхшаш ғайратли ишчилар оз эмас. Улар меҳнати билан 9-шахта йил сайин катта ютуқларни қўлга киритаётир. Е. Годовиковнинг ёзишича, шахта коллективи ўтган саккиз ойлик топшириқни ортиғи билан адо этган. Планга қўшимча равишда ўнлаб минг тонна «қора олтин» қазиб чиқарилиб, заказчиларга жўнатилган.

9-шахта билан мусобақалашаётган кўмир разрези коллективи ҳам беш йиллик топшириқларини бажаришда орқада қолаётгани йўқ. Разрез кончилари саккиз ойлик топшириқни муддатидан ўн кун илгари адо этиб қўйишди. Ўн кун давомида қўшимча юз минг тонна ёқилғи қазиб чиқарилди. Ҳозир мусобақадошлар сентябрь планини ҳам ортиғи билан адо этиш учун курашмоқдалар.

— Вера Давлатгараева Тошкент тўқимачилик комбинатининг пардозлаш фабрикасида 30 йилдан бери меҳнат қилиб келаяпти, — деб ёзади **И. Ўринбоев**. — Моҳир ишчи ўтган йиллар мобайнида миллионлаб метр газламани саралаб харидорларга тақдим этди. Ҳозир ҳам у зўр ғайрат билан ишлаяпти. Ҳар сменада 2000 тўп газламани саралаб бермоқда. Вера Давлатгараеванинг шогирдлари ҳам ўз устозларидек меҳнат қилиб фабрика шуҳратига-шуҳрат қўшмоқдалар.

«Таштекстильмаш» заводи ишчиси **В. Азимов** йўллаган мактубга «Аҳдимиз» деб сарлавҳа қўйилган. У ўз хатида корхонада шу кунларда амалга оширилаётган қатор тадбирлар ҳақида ҳикоя қилади. Завод аҳли Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 49 йиллиги шарафига ўзаро мусобақалашиб 10 ойлик топшириқни 28 октябрдаёқ бажариб қўйишга ҳаракат қилаяпти. Шу давр мобайнида 20 тонна қора металл, бир тонна рангли металл, 50 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинади. Маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан 3 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилади. Завод коллективи шу кунларда смена топшириқларини ортиғи билан адо этиб, эл-юрт олдида берган ўз сўзининг устидан чиқаяпти.

Ҳозирги кунда шаҳримизда улкан қурилиш ишлари кетаяпти. Ўз она шаҳрини севган ҳар бир тошкентлик бинокорлар сафида туриб меҳнатда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Тезроқ турар-жой ва маданий-маиший бинолар бунёд этиб зилзила оқибатларини тугатишда ҳаракат қилмоқдалар. Бир группа солдатлар номидан бизга мактуб йўллаган **Х. Умаров, А. Кенжаев, Э. Жўраев** ва **Х. Акромов** ўртоқлар мана шу қурилишларда қатнашаётган ака ва опаларига муваффақиятлар тилашган. Улар ҳам хизмат муддатлари тугаши биланоқ тўғри Тошкентга келиб қурилишларда ишлаш истагини билдиришган.

Тошкент чет тиллар педагогика институти студенти **Х. Ғаниева** эса зилзила оқибатларини тугатиш бўйича «Эгарчи» маҳалласида қурилаётган тадбирларни бизга маълум қилган.. **Қ. Назирбеков, Т. Солиев, С. Бектоев, Д. Ўринбосаров** ўртоқларнинг мактубларида ҳам беш йиллик қурилишларида жонбозлик кўрсатаётган бинокорлар, завод ва фабрикаларда сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқараётган азаматлар шаънига илиқ сўзлар айтилган. Уларнинг ишларига муваффақиятлар тиланган.

Беш йиллик қаҳрамонлари зафар ёр бўлсин сизларга. Ўзаро мусобақалашиб улкан ғалабаларни қўлга киритаётган илғорлар сафи тағин ҳам кенгаяверсин.

ЯНГИ ТОШКЕНТНИ БУНЁД ЭТАМИЗ

ГРУЗИЯ ТОРТИҒИ

Грузия қурилиш поезди бинокорлари дастлабки кунларданоқ ишни пухта ташкил этдилар. Қисқа муддат ичида инженерларимиз беш қаватли тўртта иморатнинг лойиҳасини қўлимизга тутқазишди. Бошқа техника-смета ҳужжатлари ҳам ўз вақтида тайёр бўлди. Йўл-йўриқ кўрсатилгандан кейин ишни бошлаб юбориш қийин бўлмади. Ўзимиз олиб келган бульдозер ва экскаваторлар дастлабки биноларнинг пойдеворини қазишга киришди. Биз пойдеворни ғоятда мустаҳкам қилиб қурдик. Арматуралар тўри устига машина-машина бетон қоришмасини қуйдик. Сўнг мустаҳкам блоклар ётқизилди. Мана ҳозир зўр бериб деталларни монтаж қилаётирмиз

Бинокорларимиз ўз олдиларида турган улкан вазифаларни пухта билишади. Биз тошкентлик дўстларимизга 22 минг квадрат метр турар-жой биноси қуриб беришга аҳд қилганмиз. Бу йил эса шундан 8 минг квадрат метри фойдаланишга топширилиши керак, яъни қишли-қировли кунлар бошлангунча 240 оила биз қурадиган тўртта беш қаватли бинога кўчиб киради. Ҳозир ана шу мақсадни тезроқ рўёбга чиқариш учун кенг фронт бўйлаб кураш олиб бормоқдамиз.

Куни кеча дастлабки бинонинг биринчи қаватини кўтариб энди иккинчи қават панелларини монтаж қилишга киришдик.

Биз ишни конвейер усулида олиб боришга одатланганмиз. Биринчи қават қўлдан чиқдими, унга дарров сувоқчи ва дурадгорлар киришади. Монтажчилар иккинчи қаватдаги ишларни тугатишлари билан пардозловчилар ҳам биринчи қаватни фойдаланишга шай қилиб қўйишади. Шундай қилиб бинокорларимиз изма-из бораверадилар. Бир ой ўтар-ўтмай кўп қаватли бино ўз бағрини тошкентликларга очади.

Кун ўтган сайин қурилиш майдонларида иш қизиб бормоқда. Совуқ кунлар тушкунга қадар бошпанасиз оилаларга иссиқ квартираларни топшириш ниятимиз бор, ахир. Шу ўйда ишни уч сменада ташкил этганмиз. Г. Одешевидзе бошлиқ бригада аъзолари, экскаваторчиларимиздан К. Цикупов, булдозерчи Л. Киселов, бинокорларимиздан Г. Мкригян, Р. Соцерадзе, Б. Мурмашвили ўртоқлар смена топшириқларини бир ярим ҳиссага етказиб адо этишяпти. Уларнинг ғайратидан биз ғоятда хурсандмиз.

Яқинда сафимиз яна ҳам тўлади. Грузиядан қўшимча 40 та бинокор бизга ёрдамга келиши керак. Улар етиб келиши билан қурилиш суръати тағин ҳам ошиб кетади. Биноларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш имкони яратилади.

Биз Тошкентда фақатгина уй-жой қуриш билан чегараланиб қолмаймиз. Янги қад кўтарган квартираларга ўзбек дўстларимиз кўчиб кирганларидан кейин уларнинг фарзандлари учун боғча-ясли ҳам зарур бўлади. Биз шуни ўйлаб дастлабки мажбуриятга қўшимча равишда 240 ўринли болалар боғчаси қуриб беришга ҳам қарор қилдик. Ҳадемай, боғча қурилиши ишларини бошлаб юборамиз. Янги болалар муассаси ҳам турар-жойлар билан бир вақтнинг ўзида тўла фойдаланишга топширилади. Буларнинг барчаси Грузиянинг дўст Ўзбекистонга қилган кичиккина тортиғи бўлади.

А. ТАХМАНИДЗЕ,
Грузия қурилиш поездининг старший прораби.

Суратда: грузиялик бинокорлар И. Майсурадзе (чапда) ва Н. Цикунов ўртоқлар.
М. Нуриддинов фотоси.

ҲИССА

Ўзбекистон ССР Давлат ўлчов асбоблари назорати лабораторияси ходимлари ҳам Тошкентни қайта тиклашдек умумхалқ курашига ҳисса қўшишмоқда. Улар ўзларининг бир кунлик иш ҳақларини Тошкентга ёрдам фондига бердилар.

Бундан ташқари, лаборатория ходимлари қатор қурилишларда ҳам ишлаш ҳоҳишини билдиришди. Улар уч группага бўлиниб, бир қанча биноларни қуришда иштирок этишяпти. 30 кишидан иборат биринчи группа студентлар шаҳарчасида қурилаётган Тошкент Давлат университети химия факультетининг биносини бунёд этувчиларга ёрдам берди. Қолган икки группа аъзолари ҳам 6-қурилиш тресги бунёд этаётган янги уй-жойлар ғиштини териш, пардозлашда иштирок этдилар.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

РЕМОНТ ТУГАЛЛАНДИ

Табиий офат Тошкент йўл дистанцияси меҳнаткашларининг квартираларини қаттиқ шикастлади. 39 оила вақтинча чодирларда яшашга мажбур бўлди. Дистанция раҳбарлари зилзила оқибатларини тезроқ тугатиш тадбирларини кўриб дарҳол махсус ремонт бригадаси туздилар. Ремонтчилар вақтни ғанимат билиб ишни бошлаб юборишди.

Бригада аъзолари бир неча ой ичида дистанция меҳнаткашларининг уйларида бўлиб, барча квартираларни тўла ремонтдан чиқариб беришди. Ремонт қилинган уйларга чодирларда яшаётган темир йўлчилар бирин-кетин кўчиб ўтмоқдалар.

А. ПАШКОВА.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ IV ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

«ГУЛИСТОН» ГУЛ ОЧМОҚДА

Чаноқлардаги «оқ олтин» нуқраларини кўз-кўз қилиб турган кенг пахтазорлар кишининг баҳри-дилини очади. Қайси томонга боқманг, қайноқ ҳаёт, жўшқин меҳнат нафаси уфуради. Гўёки катта тўй арафаси дейсиз бу кунларни.

Пахтазор ёқалаб бораяпмиз. Бир томонда прицепларга янги ҳосил юкланяпти. Кишиларнинг қўли қўлига тегмайди. Бир томонда эса усталар ишлашяпти. Янги шийпоннинг томини ёпишяпти улар: Жуда ҳам кўркам· атрофи баҳаво. Шарқираб оқаётган сув ёқасига ўтказилган анвойи гуллар, садарайҳонларнинг атир бўйлари димоққа урилади.

Ҳамроҳимиз колхоз бош бухгалтери Озод Гиззатуллин бизни ўша томонга бошлади·

— Қишлоғимиз марказидаги сиз кўрган биноларни ўзимизнинг усталаримиз қурган. Колхозимизда ғишт терувчи дейсизми, дурадгор, сувоқчи дейсизми, ҳамма-ҳамма касб эгаси бор. Бу шийпон ҳам қуриб битказилса, ҳамма бригадамизнинг шийпони янгича типда бўлади. Яхшиси юринг, сизни уста билан таништирай. Бинокорларимиз ҳақида унинг ўзи сўзлаб бергани маъқул·

Бордик, уста бизни очиқ чеҳра билан кутиб олди. Дарҳол дастурхон ёзилди ва ёзнинг ноз-неъматлари билан тўлдириб ташланди. Чой устида уста вазмин гап бошлади.

— Шундай, илгарилари қишлоғимизнинг номи «Кел овчи» дейиларди. Бунинг маъноси шуки, бу ерлар бир вақтлари қамишзор· тўқайзор, бўлган. Фақат овчиларгина келиб ёввойи ҳайвонларни овлашган. Шу боисдан бу қишлоқни «Кел овчи» деб атаганлар· Ана шундан қолган гап. Эндичи, қишлоғимизнинг ҳозирги кўрки· чиройи номига муносиб. Гулистон десанг арзигудек. Яқин уч-тўрт йил ичида озмунча ўзгаришлар бўлди, дейсизми бу ерда. Янги кўчалар тушди, янги боғлар ҳосилга кирди. Ҳиёбонлар, сайргоҳлар бунёдга келди.

Чиндан ҳам шундай. Колхоз праалениеси, партия ташкилоти қишлоқни ободонлаштиришга, деҳқонлар учун чинакам маданий ҳаёт яратиб беришга катта эътибор бермоқда.

Яқин икки-уч йил ичида 250-дан ортиқ деҳқон оиласи билан янги уй-жойга эга бўлибди. Биз ана шу кўчалардан ўтгандик ҳали· Бир-биридан кўркам қурилган бу уйлар. Эскича типдаги биронта ҳам томни кўрмайсиз, ҳаммаси тунукали, шиферли. Ҳар бир хонадонда телевизор, радиоприёмник, Ильич чироқлари порлаб турибди. Аҳоли водопроводдан тоза сув ичади. Колхоз правлениеси қурилишлар учун деҳқонларга 456 минг сўм узоқ муддатли қарз берибди. Колхозчиларнинг ўзлари олаётган даромад ҳам беҳисоб.

— Қалай қишлоғимиз сизга ёқдими?— деб сўради уста чой узатар экан.

Нега маъқул бўлмасин! 500 ўринли клуб қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Бу ер ҳар куни кечқурун колхозчилар, ёшлар билан гавжум. Улар шахмат-шашка, биллиард ўйнашади. Кутубхонага кириб китоб мутоала қилишади· газета-журнал ўқишади· Янги кинофильм томоша қилишади. Ҳаммадан ҳам колхознинг ўз ҳаваскор-санъаткорлар тўгараги борлигини айтмайсизми. Улар ўзларининг ёқимли қўшиқлари, шўх рақслари билан деҳқонларни мамнун этмоқдалар.

Қишлоқда марказий болалар боғчаси, алоқа бўлими, меҳмонхона ва ҳаммом, қўша-қўша мактаб, қўша-қўша магазин, касалхона, қўйингчи ҳамма-ҳаммаси моддий бойликлар яратаётган азамат деҳқонлар хизматида.

Бош бухгалтернинг уста Мансур ака билан таништирганлиги бежиз эмасди. Қишлоқда шу кейинги йилларда бунёдга келган биноларнинг ҳаммасида уста Мансур аканинг қўли бор экан. Каттадан-кичик уни қўли гул одам деб таърифлайди.

Уста бу ободончилик ишларининг калити қаерда эканлиги ҳақида сўзлайди. Ҳамма гап ҳалол меҳнатда, уюшқоқликда, ҳамжиҳатликда. Шуни айтадиларда, меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройлик· деб.

Тўғри гап, даромадга қараб буромад. Ўз меҳнатларидан ўзлари манфаатдор эканликларини амалда синаб кўраётган деҳқонлар пахтачиликни ривожлантириш, ҳосилдорликни ошириш соҳасида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Баракали хирмон кўтариб, йилдан-йилга кўп даромад олмоқдалар. Янгиликка интилиб машинага ихлос қўйишяпти. Ернинг қадрига етиб, деҳқончилик маданиятини оширишяпти.

Мана, йиллар мазмунига назар ташлайлик. 1961 йилда колхозда 887 гектар ернинг ҳар гектаридан 19 центнердан ҳосил олиниб, пахтачиликдан 560 минг сўм даромад қилинган бўлса, 1964 йилда гектаридан олинган ҳосил қарийб ўн центнерданга кўпайди. Пахтачиликнинг ўзидан 1 миллион 123 минг сўм даромад олинди. Ўтган йилги олинган даромад ҳам баракали бўлди. Бу даромадларнинг каттагина қисми юқорида биз таърифлаб ўтганимиздек, қишлоқни ободонлаштириш ишларига сарф қилинди. Гулистонлик азаматларнинг бу йилги режалари ҳам улкан. Улар бу йил давлатга жами 3170 тонна «оқ олтин» топшириш ва бу соҳадан 1 миллион 350 минг сўм даромад олишни мўлжаллашяпти· Шунга яраша ҳар бир колхозчининг меҳнат кунларига оладиган ҳақи ҳам ортади.

— Ўтган йили колхозчилар меҳнат кунларига 3 сўм 56 тийиндан пул олишди, — дейди колхоз бош бухгалтери Озодака Гиззатуллин, — бу йил ҳар бир колхозчининг меҳнат кунига 6 сўмдан ҳақ тўлашни мўлжаллаб турибмиз. Шунингдек, колхозчиларнинг моддий ва маданий турмушини янада яхшилаш ишлари учун кўплаб маблағ ажратилади.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти КПСС XXIII съезди ва Ўзбекистон Компартияси IV пленуми қарорлари муносабати билан қишлоқ чиройига яна ҳам чирой қўшиш юзасидан қатор тадбирларни белгилаб чиқди. Яқин икки-уч йилда қишлоқда 536 ўринли битта мактаб· 74 та уй-жой, 140 ўринли битта болалар боғчаси, стадион, 75 ўринли чойхона, 5 та дала шийпони, ёзги кинотеатр, маиший хизмат кўрсатиш комбинати, ҳаммом, касалхона ва маданият саройи қуриб битказилади·

Гулистон янада гуллаб-яшнайди. Далаларда тер тўкиб меҳнат қилаётган, чорва туёғини ошириш учун курашаётган азаматлар, хуллас, ҳар бир қишлоқ кишисининг нияти шундай. Уларга албатта зафар ёр бўлади.

А. ШАЙХОВ,
БЎКА райони.

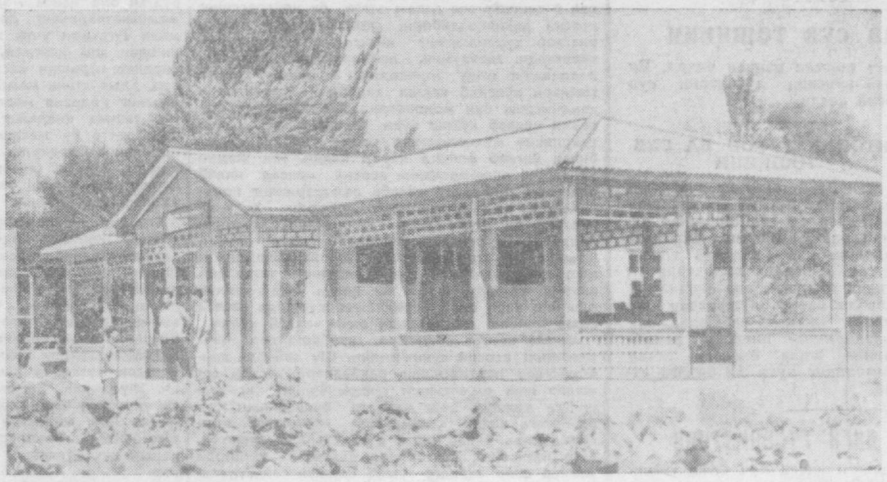

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозида деҳқонларнинг ишлаши ва дам олиши учун яхши шарт-шароитлар яратиб берилган. Бригадаларда шинам дала шийпонлари қад кўтармоқда. Сиз суратда ана шундай шийпонлардан бирини кўриб турибсиз.

Қ. Розиқов фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

БЎҒИНЛАР БИРЛИГИНИНГ КЎРИГИ

(Боши 1 бетда)

Бу ўспирин Валерий Морозовдир. У, Владимир комсомолларининг раҳбари. Мана шундай якорь белгисини тақиб олган Валерийнинг ҳамшаҳарларидан яна уч ўспирин ҳам у билан ёнма-ён саф тортиб бормоқда. Бу шижоатли йигитчалар «чайка», «дельфин», «альбатрос» клубларида шуғулланиб, ўзларини узоқ сафарларга ҳозирламоқдалар. «Шижоатли» деган сўз гапга сайқал бериш учун айтилган сўз эмас. Ҳақиқатан ҳам, мана Юра Куликов сувга ғарқ бўлаётганларни қутқариб қолганлиги учун яқинда медаль билан мукофотланган. Владимир трактор заводининг бу ёш ишчиси ҳалок бўлаётганларга ёрдамлашмоқчи бўлиб, саккиз марта ўзини дадиллик билан сувга ташлади ва ҳар сафар ғолиб бўлиб чиқди.

...Красноярск ўлкасининг ёш изтопарларига денгизчилар формаси ярашиб турибди Бу йигитлар солларда ва резина қайиқларда шўх ва ўжар Ман дарёсида сўзиб, тўққиз юз километрга яқин йўл босганлар. Сибирлик мана шу ўғил ва қиз болалар шу тариқа даштдаги Баджей деган жойга боришди. Тилларда достон бўлиб қолган Кравченко ва Шчетинкин отрядлари Колчакка қарши жанг қилган собиқ партизанлар республикаси шу ном билан юритилар эди... Мактаб ўқувчилари Светлана Скобелева, Ольга Беднякова, Витя Горошко ва уларнинг дўстлари ўз боболари жанг қилган жойларни, йўлларни босиб ўтдилар.

Красноярскликлар колоннасида хушбичим, малласоч йигитча кўзга ташланиб турибди. У, 86-мактабдаги ўнинчи синф ўқувчиси Валерий Пиманов. Бу йигитча ўз синфидаги ўқувчиларнинг ҳаммаси жонажон ўлка тарихини қандай ўрганаётганлигини, шу йил ёзда эса Мате Залке — венгер генерали Лукач тўғрисида жуда бой материал тўплаганлигини, бу генерал Россиянинг олтин запаси ортилган поездини колчакчилар қўлидан тортиб олиб, Москвага келтириб топширганлигини соатлаб ҳикоя қилиб беришга тайёр. Болалар ўзлари ўтказган шу операцияга «олтин поезд» деб ном беришди.

Қозоқ ёшларининг слетга юборган делегациясига ўзнюрар артиллерияни Ватанимизда биринчи бўлиб яратган генерал-майор Н. С. Касаткин бош бўлиб келди. Кўк кўйлакли болалар бу билан жуда фахрланадилар, шунинг учун ҳам айниқса пухта ва тантанали қадам ташламоқдалар. Уларнинг ёнида Совет Иттифоқи қаҳрамони И. Д. Шадрин ҳам Қизил майдонга келмоқда. 28 гвардиячи — панфиловчилардан тирик қолганлардан бири Й. Д. Шадрин шу болаларнинг қадрдон дўсти ва ўртоғидир.

Саф тортиб келаётган қозоғистонликлар 104 киши. Бу ёш изтопарлар ҳаётда кимдан ўрнак олиш кераклигини биладилар. Улар Чапаев ва Панфилов дивизияларининг йўлларини босиб ўтдилар. Студентлар, ўқитувчилар, комсомол ходимлари афсонавий дивизияларнинг жойларини бориб кўрган ўқувчилар билан бирга юришди. Шунинг учун ҳам Ҳамид Тостамбеков, Михаил Носов, Виктор Демин, Батима Туманбоева бугун ўзлари кўрган жуда кўп ажойиб нарсаларни ҳикоя қилиб бера оладилар...

...Мана, ўзбеклар делегацияси келяпти. Буларнинг баъзилари миллий кийимларни, баъзилари изтопарлар формасини кийиб олишган. Лида Халилова, Гера Марунов, Воҳид Собировнинг чеҳралари шод ва мағрур. Самарқанддаги олтинчи мактабда ўқиётган бу болалар Улуғ Ватан урушининг номаълум саҳифаларидан бирини очишга муваффақ бўлдилар: Брест қалъасини ҳимоя қилишда қатнашган Самарқандликлардан Б. Н. Кругловни ва Е. Я. Лиссни қидириб топдилар. Болалар ўтган йил Брестдаги слётга бориб келишди, ўзлари у ердан олиб келган снаряд гильзасини энди табаррук эсдалик қилиб сақлаб қўйишибди. Болалар шундай муҳим материаллар тўплаганликлари ва шундай зўр иш қилганликлари учун уларнинг «Қидирувчилар» клуби Совет Иттифоқи Маршали И. С. Конев қўл қўйган диплом билан мукофотланди.

Ўзбекистондаги Фарғона Областининг ўспиринлари эса еттинчи алоҳида Туркистон кавалерия бригадасида хизмат қилган жангчиларидан 24 йигитнинг кимлигини ва номларини аниқлашга муваффақ бўлдилар. Булар 1921 йил декабрь ойида шоҳимардон (ҳозирги Ҳамзаобод) қишлоғида босмачилар билан уч кеча-ю уч кундуз жанг қилиб, шу тенгсиз жангда ҳалок бўлган эди. Болалар қаҳрамонларга ёдгорлик қўйдилар... мана энди Фарғона болалари вакил қилиб юборган Ҳадича Шарипова, Халил Охунов, Таня Морозова, Света Жўраева Қизил майдондан саф тортиб ўтмоқдалар.

...Бугун эрталаб ёш москваликлар ҳам Москва заводлари ва фабрикаларининг дарвозалари олдида, пойтахтни ҳимоя қилиб ҳалок бўлганлар шарафига ўрнатилган эсдалик обидалари ёнида, халқ лашкарлари тузилган жойларда тўпланишди. Уларнинг отрядлари слёт қатнашчиларининг колонналарига бориб қўшилди...

Мана, колонналар Қизил майдонга кириб келаётир. Ёш қалбларнинг юраклари яна дукуллаб ура бошлади. Чунки слёт қатнашчиларининг кўплари бу ерга биринчи марта келганлар. Бундан чорак аср муқаддам шу майдон пойтахтни ҳимоя қилувчи солдатларни жангга кузатиб қўяр эди... Эҳтимол, уларнинг орасида сенинг отанг ҳам бўлгандир? Бу ерда у ҳам, босқинчиларнинг шу майдонга оёқ қўйишига йўл қўймайман, деб қасамёд қилгандир. Ўша оталар қасамёд қилиб айтган сўзларининг устидан чиқишди, шунинг учун ҳам бу ерда ҳаёт давом этмоқда, далаларда ғаллалар етилмоқда ва поездлар ғизиллаб ўтиб турибди, шунинг учун ҳам уларнинг болалари қуёшга табассум қилмоқда, кекса бўғинларнинг йўлидан бормоқда. Бу йўллар бугун ўша солдатларнинг ўғилларини, ўша солдатларнинг қизларини мана шу қизил майдонга олиб келди...

...60-йилларнинг ёш гвардияси Қизил майдонда саф тортиб, зич бўлиб турибди. Ўспирин болалар ва навқирон қизлар делегацияларнинг байроқларини, слёт эмблемаларини кўтариб олганлар. Тарих музейи биносига ҳам худди мана шундай жуда катта эмблема осиб қўйилган. Эмблема ёнида комсомол значоги турибди. Транспарантларда эса: «Шуҳрат йўллари бўйлаб ўтказилаётган бутуниттифоқ юриши давом этади», «Оталардан чала қолган ишларни биз битказамиз», «СССР ёшлари Вьетнам билан бирга» деган сўзлар ёзилган.

Соат 11-20 минут, Л. И. Брежнев, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Ю. А. Андропов, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар Мавзолей минбарига чиқишади. Германия бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг Раиси В. Ульбрихт ва Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал улар билан бирга.

Совет Иттифоқи Маршали И. С. Конев, артиллерия маршали В. И. Казаков, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари С. П. Павлов, А. Х. Везиров, Б. Н. Пастухов, Т. А. Куценко, Ю. В. Торсуев, А. Ю. Чеснавичус, ВЛКСМ Марказий Комитетининг бюро аъзолари, слётнинг фахрий меҳмонлари — космонавтлар Ю. Гагарин ва В. Комаров, машҳур саркардалар, уруш ва меҳнат ветеранлари ҳам минбарда туришибди.

Фанфаралар чалиниб, «ҳаммангиз эшитинг» деган сигнал берилади.

Қасамёд қилишга бағишланган тантанали митингни ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пастухов очади.

— Партия ишига содиқмиз деб, марксизм-ленинизмнинг ўлмас идеяларига содиқмиз, деб қасамёд қилмоқ учун, — дейди у, бугун барча иттифоқдош республикаларнинг ёш вакиллари Қизил майдонга тўпланишди. Совет ёшлари ўз оталарининг йўлидан, Коммунистик партия йўлидан, Ленин йўлидан борди, бормоқда ва бундан буён ҳам шу йўлдан бораверади. Инсониятнинг энг порлоқ идеаллари, аждодларимиз ишлаб чиққан билимлар ва маданият бойликлари бизларга васият қилиб қолдирилган. Революцион эҳтирос, мардлик, эътиқод ҳамиша ёшларимизнинг идеали бўлиб келди. Шунинг учун ҳам ёшларимиз ҳамма нарсани ленинчи коммунистлардан ўрганмоқда. Гражданлар уруши қаҳрамонларига, биринчи беш йилликларнинг бунёдкорларига, фашизмни енгиб чиққан ўлмас ғолибларга ўхшашга интилмоқда. Шунинг учун ҳам ёшларимиз коммунизм қуришни ўрганиб, инсониятнинг буюк муваффақиятларини авайлаб асрамоқда, фан ва маданият чўққиларини эгалламоқда. Шунинг учун ҳам совет йигитлари ва қизлари партия манфаатларини, халқ манфаатларини ҳамма нарсадан юқори қилиб қўймоқдалар, партия XXIII съездининг қарорларини актив равишда амалга оширмоқдалар. Бизнинг ёшларимиз ватан шоншуҳрати йўлида шижоатлар кўрсатмоқ учун мана шу манбадан куч олмоқда ва бардам бўлишни ўрганмоқда.

Коммунистлар партияси тарбиялаган совет ёшлари шуни яхши биладиларки, авантюризмнинг, миллий худбинликни авж олдиришнинг, мақтанчоқлик ва манманликнинг чинакам революционликка ҳеч бир алоқаси йўқ. Совет ёшлари шуни яхши биладиларки, чинакам революционлик ҳаракатлар бирлигининг ўзидир, инсониятнинг энг ёвуз душмани бўлган империализмга қарши иноқлик билан, муайян мақсадни кўзлаб олиб борилаётган конкерт курашнинг ўзидир.

Партия ва халқ қаҳрамон фарзандларининг хотираси ёшларимиз учун ҳамиша муқаддас бўлиб келди, ҳозир ҳам муқаддас ва бундан буён ҳам муқаддас бўлиб қолади. Тўлқинлантирувчи ғалаба кунининг 20 йиллигини ва Брестдаги учрашувимизни сира унутмаймиз.

Бугун биз пойтахтимиз шонли ҳимоячиларининг хотирасини ҳурматламоқ учун, ёшларимизнинг оталар ишини давом эттиришга тайёр эканликларини яна бир марта таъкидламоқ учун бу ерда, Қизил майдонда тўпланиб турибмиз, фашист босқинчилар Москва бўсағасида тор-мор келтирилганлигининг 25 йиллиги арафасида тўпланиб турибмиз.

Эндиги юришларимизнинг, маршрутлари, қиладиган ишларимиз ва интилишларимиз ҳам бизни совет ҳокимиятининг 50 йиллиги сари олиб боради. Боболаримиз ва оталаримизнинг байроқларини бундан буён ҳам биз шараф билан кўтариб бораверамиз. Улар шу байроқлар остида революция кунларида, гражданлар уруши жангларида ва беш йилликларнинг қурилишларида ғалаба қозондилар ,шу байроқлар остида улар фашист босқинчиларни емириб ташладилар ва бугунги кунда келажакни бунёд қилмоқдалар.

Октябрь байроқлари, оталаримизнинг жанг ва меҳнат шижоатларида ғалаба қозонишини таъминлаган байроқлар, деди сўзининг охирида Б. Н. Пастухов, совет ёшларини янги зўр ишлар қилишга илҳомлантирсин, ҳамиша уларни олға олиб борсин.

«Шуҳрат байроқлари олиб чиқилсин» деб команда берилади.

Номлари тилларда достон бўлиб қолган байроқдорлар «дадил қадам ташланг, ўртоқлар!» маршининг садолари остида майдонга чиқадилар.

Мана «Аврора» крейсерининг байроғи...

Биринчи отлиқ армия байроғи...

Комсомол ёшлигининг рамзи-Комсомольск-Амур шаҳрининг Қизил байроғи...

Мана, Берлинга штурм қилган полкнинг шон-шуҳрат билан қопланган байроғи. Уни Рейхстаг устига ватан байроғи ўрнатган М. А. Егоров, К. Я. Самсонов, М. В. Кантария кўтариб келмоқдалар. Белоруссиянинг халқ интиқомчилари байроғи остида ҳозир Совет Иттифоқи Қаҳрамони партизан аёл Н. В. Троян ва Словакия партизанлар ҳаракати марказий штабининг бошлиғи А. Н. Асмолов турибди.

... Ватан уруши йилларидаги мусобақа ғолиблари — Рязань тракторчилари комсомол-ёшлар бригадасининг байроғи шамолда ҳилпирамоқда. Бу байроқ ёнида машҳур звено бошлиғи Дарья Гармаш ва дала қаҳрамони лавлагикор Мария Демченкони кўрамиз.

Пойтахтдаги қўш орденли комсомол ташкилотининг байроғини бугун кўтариб чиқиш Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Владимир Затворницкийга ва «Динамо» заводининг ишчиси, ВЛКСМ XV съездининг делегати Сергей Лапикурга ишониб топширилди.

... Жаҳон атрофини мисли бўлмаган юришда айланиб чиққан атом сув ости кемаси байроғи...

Мана, ватанимиз ниҳолларининг байроғи — В. И. Ленин номидаги бутуниттифоқ пионер ташкилотининг байроғи чўғдек ярқираб кўринди.

Колонналар тепасида бир қизнинг ҳаяжонли овози жаранглайди:

— Бизнинг боболаримиз Ленинга эргашиб, революцияга боришган эди. Оталаримиз революцияни Ленин номи билан ҳимоя қилишди. Биз Ленин билан маслаҳатлашиб яшамоқдамиз, унинг ишига ва васиятларига содиқмиз, деб қасамёд қиламиз.

Слётнинг миллий кийимлар кийган делегатлари «Ленин ҳамиша сен билан» деган қўшиқ остида гулчамбарни ва сават-сават гулларни Мавзолейга олиб келадилар.

...Ер устида дарахтларнинг барглари шитирлаб турибди. Чиқиб келаётган қуёш нурлари шудринг босган ўтларни ярқиратмоқда. Лекин урушдан қайтиб келишга муваффақ бўлолмаганлар бу манзарани энди асло кўрмайдилар. Уларнинг ҳаётга муҳаббати чексиз эди ва улар мана шу ҳаёт давом этсин деб ҳалок бўлишди. Урушнинг даҳшатли йилларида бўлгани каби бугун ҳам майдондаги радио карнайларидан Левитан овози янграмоқда:

— Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

Саф тортиб турганлар орасидан йигит ва қизлар чиқишади. Улар бир-бирига чирмаштирилиб тўқилган кўм-кўк баргли новдалар шодасини кўтариб келишмоқда. Барабан садолари узоқларга янграйди, қизлар овози юракларни қитиқлайдиган оҳангни тараннум қилади. Шуҳрат шодасини Мавзолей остонасига қўйишади. Майдонда яна шеър садолари янграйди.

Байрамнинг энг тантанали дақиқалари бошланади.

Диққат! диққат! Қизил майдондан гапираётирмиз. Ҳамма эшитсин, дўстлар ҳам, душманлар ҳам эшитсин. Бутун ер юзи эшитсин. Советлар мамлакатининг ёшлари қасамёд қиляпти.

— Бу ерда, Қизил майдонда Кремлнинг муқаддас деворлари олдида биз, Қишлик саройга штурм қилганларнинг набиралари, Рейхстагни тор-мор келтирганларнинг болалари тенгқурларимиз номидан Ленин ишига, партия ишига, октябрь ишига содиқлигимизга қасамёд қиламиз. — дейди ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мавзолей минбарида турган биринчи секретари С. П. Павлов.

«Қасамёд қиламиз» деган сўзни бутун майдон такрорлайди. Мана шу мардлик линейкасида тўпланганлар «Қасамёд қиламиз» деган мағрур, мусаффо ва улуғвор сўзга ўз қалбларининг бутун ҳароратини, ўз эътиқодларининг бутун кучини қўшиб такрорлайдилар.

(«Ёшлар қасамёди» биринчи саҳифада босилган).

«Интернационал»... революцион бўғинларнинг мана шу абадий навқирон гимнини бутун майдон куйлайди.

Слёт қатнашчилари мавзолей минбарига чиқадилар. Улар коммунистик партия ва Совет Ҳукумати раҳбарларига, фахрий меҳмонларга ва чет эллардан келган меҳмонларга, уруш ва меҳнат ветеранларига гулдасталар тақдим этадилар. Мавзолей атрофи қизил гуллар билан тўлдирилади.

«Ленин биз билан», «Ленин биз билан». — Бу сўзларни ёшлар қайта-қайта такрорлайдилар. Коммунистлар партияси шарафига, унинг мустаҳкам жанговар резерви ва ёрдамчиси комсомол шарафига табрик хитоблари янграйди. Колонналар «Энтизуастла марши» садолари остида Қизил майдондан ўтадилар. Уларнинг бу ўтиши ёш ватанпарварлар бутуниттифоқ юришини ҳам якунлаб беради. Қаҳрамон ўтмишга, қаҳрамонликлар билан тўла бугунги кунга қилинадиган янги маршрутларни ҳам бошлаб беради.

Л. БЕРНАСКОНИ,
О. БУЗУЛУК,
З. ХРОМОВА,
В. ЧАНТУРИЯ,
А. ШАПОВАЛОВ,
(ТАСС мухбирлари).
Москва, 11 сентябрь.

НАМУНАЛИ КУТУБХОНА

Оржоникидзе районидаги Товоқсой кутубхонаси ходимлари китобхонлар ҳурматини қозонган. Маърифат ўчоғида китобхонлар билан учрашувлар, тематик кечалар ўтказиб турилади. Ҳар хил мазмунда китоб виставкалари ташкил этилади. Кутубхонага кирган киши бу ердан чиқиб кетгиси келмайди.

Кутубхона мудири ўртоқ А. Аметов ўз касбининг устаси. Шу шарафли касбда 20 йилдан ошиғроқ вақтдан бери ишлаб келмоқда. Ютуқларни қўлга киритишда ўртоқ Аметовнинг ҳиссаси катта.

Кутубхона ходимлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва доҳи Владимир Ильич Ленин туғилганига 100 йил тўладиган кун муносабати билан кўргазмали китоб ва фотовиставкаларини ташкил этдилар.

А. ҚОРАХЎЖАЕВ.

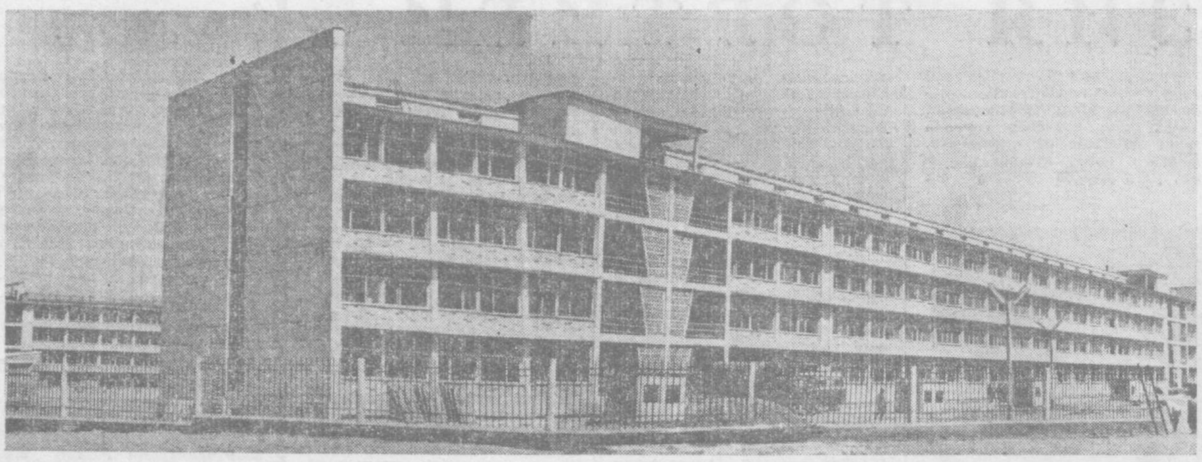

159-қурилиш трести коллективи студентлар учун кўркам шаҳарча бунёд этиб беряпти. Студентлар шаҳарчаси қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилянти. Ҳозиргача бу ерда ётоқхоналар, спорт иншоатлари, ўқув корпуслари кўкка бўй чўзган. Янги ўқув йили арафасида бинокорлар яна бир улкан муваффақиятни қўлга киритдилар. Улар В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия факультети корпусини тўла қўлдан чиқардилар. Бу ерда бўлажак кимёгарларнинг чуқур билим элишлари учун барча шароитлар яратиб берилган.

Суратда: химия факультетининг янги биноси.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари ҳужум қилмоқдалар

ХАНОЙ, (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари август ойининг сўнгги ўн куни ичида Куангнам вилоятининг жанубий қисмида 113 марта муваффақиятли ҳарбий операция ўтказдилар. Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг дадил ҳаракатлари натижасида, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигига асосланиб, душман ҳарбий хизматчиларидан 518 киши ўлдирилган ва ярадор қилинган, шу жумладан 350 америкалик ўлдирилган ва ярадор қилинган. Жанубий Вьетнам ватанпарварлари шу районнинг ўзида август ойининг биринчи ярмида қўғирчоқ қўшинларининг жазо операциясини барбод этдилар. Улар душманнинг 1500 солдатини сафдан чиқардилар ва 23 самолётига шикаст етказдилар.

Ҳиндистон шимолида сув тошқини

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Кашмирда сел ёғиши туфайли рўй берган сув тошқини жиддий табиий офат тусини олди. Тўрт минг гектар майдонда пишиб етилган шоли сув остида қолиб кетди. Штатнинг жанубий районларида 75 минг деҳқон хўжалигига зиён етказилди.

Деҳли билан Кашмир штатининг пойтахти Сринагар ўртасида ҳаво алоқаси тўрт кундан буён узилиб қолди. Кўпгина жойларда ер усти транспортининг ҳаракати узилди.

Панжоб штатидаги районларнинг бир қисми ҳам сув тошқинидан зарар кўрди. Муктсар шаҳрида 300 га яқин уй шикастланди. Амритсар шаҳрида ҳаёт нормал издан чиқди. Бу ерда кўпгина кўчаларни сув босиб кетди.

ХИТОЙДА ТЎФОН ВА СУВ ТОШҚИНИ

ПЕКИН, (ТАСС). Вилоят газеталарининг хабар беришича, тўфон ва сел ёмғирлар натижасида Хитойнинг бир неча вилоятларида дарёлар тошиб кетган. Юньнань вилоятида ўн кундан кўпроқ жала ёққанлиги сабабли катта кулфатлар юз берган. Чжэцзян ва Цзянсу вилоятларининг шарқий районларида жала ёққанда эсган шамолнинг кучи 12 баллга етган.

Франция Сомалисининг янги губернатори

ПАРИЖ, (ТАСС). Франция ҳукумати Франция Сомалисининг аввалги губернатори Рене Тиранни ишдан бўшатишга қарор қилди. Франциянинг ана шу «денгиз нарёғи» — даги территориясининг бошлиғи қилиб Луи Саже тайинланди. Президент де Голлнинг Жибутига қилган визити вақтида рўй берган можаролар сабабли губернатор алмаштирилди.

УГАНДАДА СОВЕТ РАССОМЧИЛИГИНИНГ НАМУНАЛАРИ

КАМПАЛА, (ТАСС). Макерере университет коллежи ҳузуридаги нафис санъат мактаби суратлар галереяси рус ва совет сураткашлиги асарларининг намуналари билан тўлдирилди. СССРнинг Угандадаги элчиси Д. Ф. Сафонов рус ва совет рассомларининг суратларидан олинган юздан кўпроқ репродукцияни СССР Маданият министрлигининг тухфаси сифатида кеча ана шу мактабга топширди.

ВЕНЕСУЭЛАДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). Венесуэланинг Каракасдан 200 миля шарқда, тоғлар жойлашган Чуругуар шаҳрида ер қимирлаган. Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг хабар беришича, тўла бўлмаган маълумотларга кўра, 15 киши ярадор, бир неча бино эса вайрон бўлган.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Вьетнам халқ армиясининг шонли зенитчилари Америка самолётларига қарата ўт очмоқдалар. «ВЬЕТНАМ» журналидан олинган сурат.

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ГАРОЛЬД ВИЛЬСОН МУШКУЛ АҲВОЛДА ҚОЛДИ

Ўтган ҳафтани Англия Бош министри Гарольд Вильсон учун энг мушкул ҳафталарнинг бири бўлди, дейиш мумкин.

Ирландия денгизи соҳилида инглизлар севиб дам оладиган Жойлд-Блэкпул шаҳрида 9 миллионга яқин инглиз ишчиларини ўз сафида бирлаштирган Британия тредюнионларининг навбатдаги 98-йиллик конгресси ўтказилди. 5 сентябрдан 9 сентябргача давом этган бу конгресснинг асосий диққат-эътибори, табиийдирки, лейбористлар ҳукуматининг иқтисодий тадбирларига қаратилди. Маълумки, лейбористлар ҳукумати Англиянинг оғир иқтисодий аҳволини ҳаддан ташқари кўпайиб кетган ҳарбий харажатларни камайтириш ёки монополиялар олаётган фойдаларни чеклаб қўйиш йўли билан эмас, балки оғирликни меҳнаткашлар устига юклаш йўли билан ўнглаб олишга қарор қилди. Иш ҳақини 12 ойгача оширмасликни асосий мақсад қилиб олган бу тадбирлар касаба союзларининг норозилигини жуда кучайтириб юборди. Ҳукумат нархлар ва даромадлар тўғрисидаги қонунни парламентда ошиғич равишда қабул қилиб, ўзининг шу тадбирларини мустаҳкамлаганлиги касаба союзларини норозилигини тағин ҳам авжига чиқарди, чунки бу қонун иш ҳақини ошириш учун олиб борилаётган курашда касаба союзларининг ҳуқуқларини анча чеклаб қўйди.

Англия касаба союзлари лейбористлар партиясининг асосий суянчиғидир. Шу сабабли лейбористлар партиясининг раҳбарлари касаба союзлар кенг оммасининг фикри билан ҳисоблашишга мажбур. Бош министр Вильсоннинг ўзи Блэкпулга келиб, ҳукуматнинг иқтисодий программасини ёқлаб катта нутқ сўзлади. Вильсон, агар иқтисодий сиёсат рад қилинган тақдирда Англия оғир аҳволга тушиб қолиши мумкинлигини тасвирлаб беришга зўр бериб уринди. Вильсон ҳукумат бутун миллатнинг ва ҳамма ишчиларнинг манфаатларини кўзлаб харакат қилаётир, деб ишонтиришга уринди ва шу билан бирга инглиз меҳнаткашларини янги машаққатларга бардош беришга даъват қилди.

Конгресс делегатлари Вильсоннинг нутқини эътиборсизлик билан тингладилар. Аслини олганда, ҳукумат Британия тредюнионлари конгрессининг ўнг раҳбарлигидан мадад олишини яхши билиб, мажлисдан ташқари маҳфий равишда олиб бориладиган музокараларга кўпроқ умид боғлади. Британия тредюнионлари конгрессининг ўнг қаноти айрим касаба союзлар ўртасидаги келишмовчиликлардан фойдаланиб, ҳукуматнинг иқтисодий программасини 3.814 минг овозга қарши кўпчилик 4.936 минг овоз билан маъқуллатиб олишга [конгрессдаги овозларнинг сони овоз бераётган делегатларни вакил қилиб юборган касаба союз аъзоларининг сони билан белгиланади] ва иш ҳақини оширмай тўхтатиб қўйишга қарши норозилик билдирган ҳамда нархлар ва даромадлар тўғрисида ишчилар манфаатига зид қонунни бекор қилишни талаб этган резолюцияларни рад эттиришга муваффақ бўлди.

Овоз бериш натижалари Британия тредюнионлари конгрессида нифоқ кучайиб кетганлигини кўрсатиб турибди. Англиядаги сиёсий кузатувчилар Вильсон ҳукумати эришган ғалабанинг мустаҳкам эмаслигини таъкидламоқдалар ва меҳнаткашлар кенг оммасининг аҳволи, аввало ишсизликнинг кўпайиб кетиш эҳтимоли борлиги натижасида, ёмонлаша берган сари бу омманинг кураши кучая беради, демоқдалар.

Ташқи сиёсатга доир резолюция лойиҳалари муҳокама қилинаётганида ҳам ҳукумат шаънига кўпгина ёқимсиз гаплар айтилди. Бу резолюция лойиҳаларининг кўпчилигида Англиянинг лейбористлар ҳукумати АҚШнинг Вьетнамдаги қуролли интервенциясини қувватлаётганлиги танқид қилинди. Ўт ўчирувчилар касаба союзи киритган ва Американинг Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишлари тўхтатилсин деб талаб қилинган резолюция бир овоздан қабул қилинди. Конгресс делегатлари Жанубий Родезиядаги Смит режимини қаттиқ иборалар билан қоралаҳдилар ва Жанубий Родезияда «бир киши бир овоз берсин» деган принципни амалга оширишга даъват қилувчи резолюцияни маъқулладилар.

ЯНА ЖАНУБИЙ РОДЕЗИЯ

Вильсон Блекпулдан қайтиб келишга улгурмасданоқ, ўзининг бутун дипломатик маҳоратини яна ишга солишга мажбур бўлиб қолди. Олтинчи сентябрда Лондонда миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари бош министрларининг конференцияси очилди. Жанубий Родезияда ирқчи ҳукумат ўтган йил ноябрь ойида ўзбошимчалик билан Англиянинг шу мустамлакасини «мустақил» деб эълон қилганлиги сабабли Жанубий Родезия масаласи конференция очилган кундан бошлаб, унда муҳокама қилинаётган биринчи масала бўлиб қолди. Англия ҳукумати Смит режимига қарши иқтисодий жазо чоралари кўрилади, деб кенг равишда эълон қилган сиёсат бирор муҳим натижа бермади. Шу сабабли конференция арафасида ҳамдўстлик аъзоси бўлган бир қанча мамлакатлар, аввало Африка мамлакатларининг делегациялари, Смит режимини тугатмоқ учун ҳатто қуролли куч қўлланишдан ҳам қайтмай, ошиғич равишда қатъий чоралар кўришни кескин талаб қила бошладилар. Ҳамдўстлик мамлакатларининг кўплари Англиянинг Родезия масаласидаги позициясини қаттиқ танқид қилдилар. Замбия президенти Каунда ҳатто бу масалада Англиянинг сиёсатига норозилик билдириб, Лондонга келишдан бош тортди, Англия билан дипломатик муносабатларни узиб қўйган Танзания эса конференцияга ўз вакилини бутунлай юбормади.

Вильсон конференцияда узундан-узоқ нутқ сўзлаб, Жанубий Родезиядаги воқеаларнинг ривожланишини батафсил анализ қилиб берди [Вильсон бу воқеаларни Англия ҳукуматининг нуқтаи назаридан қараб анализ қилди. албатта], лекин Смит режимига қарши курашмоқ учун ҳеч қандай янги чора таклиф қилмади. Конференциядаги ишларнинг бориши Африка ва Осиё мамлакатларидан келган вакилларнинг кўпчилиги Вильсон нутқидан қаноатланмаганлигини кўрсатди. Жумладан, Замбия делегациясининг бошлиғи, ташқи ишлар министри Капвепве ва Съерра Леоне Бош министри Марган Смит режимини тугатишга олиб келадиган бирдан-бир йўл унга қарши куч қўлланиш эканлигини уқтириб ўтдилар.

Аммо Жанубий Родезия масаласи ҳамдўстликдаги кризиснинг энг ёрқин кўринишларидан бири бўлди, холос. Ҳамдўстлик составида миллий озодлик кучлари билан мустамлакачиларнинг манфаатлари ўртасида можаро кучайиб бормоқда. Англия Жанубий Родезияга қарши қатъий чоралар кўришдан бош тортадиган бўлса, миллатлар ҳамдўстлиги тарқалиб кетиши мумкин, деган гаплар конференция арафасида матбуотда кўпроқ айтила бошлаганлиги тасодифий эмас. Миллатлар ҳамдўстлигининг тарқалиб кетиши Англиянинг энг реакцион доираларига ҳам маъқул бўлаётганга ўхшайди, чунки улар Осиё ва Африканинг мустақил мамлакатларидан кўпларини ҳамдўстликдан чиқариб, юбориб, уни янги мустамлакачилик манфаатларига мос бўлиб тушадиган Биекик ташкилотга айлантириш фикрида юрибдилар.

ФЕРВУРДНИНГ ЎЛДИРИЛИШИ

Яқинда Жанубий Африка республикасида Кейптаундаги парламент биносида Бош министр Хендрик Фервурд ўлдирилди. Ирқий, сиёсий ва иқтисодий эзишнинг энг шафқатсиз ва ваҳшиёна формаси бўлган апартейдни Фервурд вужудга келтирган эди ва шу апартеиднинг рамзи бўлиб қолган эди. Бу сиёсат ўтказилаётганлиги натижасида Жанубий Африка республикасининг жами 18 миллионга яқин аҳолисидан 14 миллион кишини ташкил этган африкалик аҳоли ҳар қандай ҳуқуқлардан маҳрум қилиб қўйилди ва бу аҳоли қул ҳолига келтирилди. Африкада Фервурдни ёмон кўрмайдиган киши топилмаса керак. Шу сабабли, очиқ айтиш керакки, африкаликлар Фервурднинг ўлдирилганлигига заррача ачинганлари йўқ.

Фервурд ўлдирилганлигининг сабаблари ҳозирча маълум эмас. Уни парламентнинг хат ташувчиси Стафендас чавақлаб ўлдирди.

Фервурднинг ўлдирилиши, ҳеч шубҳасиз, Жанубий Африка республикасидаги ва бутун африкадаги аҳволга, шу жумладан Жанубий Родезиядаги аҳволга ҳам анча таъсир қилиши турган гап. Жанубий Африкада иш олиб бораётган компанияларнинг, аввало, олмос ва олтин қазиб чиқариш саноати компаниялари акцияларининг баҳоси жаҳон биржаларида жуда тушиб кетди. Шу муносабат билан Жанубий Африка республикасидаги ҳукмрон партия-миллатчилар партияси, Фервурд белгилаб берган йўлни «сира бўшаштирмай давом эттириш» тўғрисида дарров баёнот эълон қилди.

Жанубий Африка республикаси ҳукуматига ким бошлиқ бўлиб қолиши ҳозирча аниқ эмас. Бунинг учун мўлжаллаб қўйилган беш номзод борлиги айтилмоқда. Шулар орасида Жанубий Африка халқининг жаллоди деб ном чиқарган юстиция министри энг ёвуз Форстер ҳам бор. Бироқ, Жанубий Африка республикаси ҳукуматига ким бошчилик қилмасин, мамлакатдаги миллий озодлик ҳаракатини шафқатсизлик билан бостириш йўли ўзгармай қолаберса керак.

АМЕРИКА ДИПЛОМАТИЯСИНИНГ МАЛАЙЛАРИ

Америка дипломатияси тузган ва қисқартирилган номлар билан аталаётган жуда кўп ҳарбий сиёсий гуруҳлар қаторига яна бир ном қўшилди. Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари уюшмаси деб аталган ва қисқартириб АСА деб ном берилган бу гуруҳ шу йил февраль ойида пайдо бўлди. Ҳозир АСА уч давлатдан—Таиланд, Филиппин ва Малайзиядан иборат. Лекин АҚШнинг ҳукмрон доиралари Америка иттифоқчиларининг бу тўдасини кенгайтиришга ва шу тариқа уни Осиё қитъасида АҚШ сиёсатини ўтказувчи воситалардан бирига айлантиришга умид қилмоқдалар.

Бундан бир ойча муқаддам Таиланд пойтахти Бангкокда АСА қатнашчиларининг навбатдан ташқари кенгаши бўлиб ўтди. Улар «Вьетнам проблемасини ҳал қилишда Осиёча йўл тутиш», деб аталган идеяни кўтариб чиқдилар. Америка матбуотининг ибораси билан айтганда, «Вьетнамдаги урушда АҚШнинг асосий суянчиғи бўлиш ролини ўйнаётган» Таиланднинг ташқи ишлар министри Танат Коман «Вьетнамга бағишлаб, Осиё сулҳ конференциясини» чақиришни таклиф қилди. Осиёнинг бир қанча мамлакатлари, шу жумладан чанкайшичилар, Жанубий Кореядаги Пак Чжон Хи тўдаси ва Сайгондаги генерал Ки тўдаси шу конференцияда қатнашишга таклиф қилинди.

Цейлондаги «Ланкадипа» газетаси бу тўғрида қуйидагиларни ёзди: «Вьетнамга бағишлаб, Осиё сулҳ конференцияси чақириш тўғрисида яқинда қилинган таклифни мен ўйлаб чиқардим, деб жаноб Коман хомтама бўлмаслиги керак. Бу таклифнинг ҳақиқий авторини АҚШнинг давлат департаменти деб ҳисоблаш лозим. Чунки АҚШнинг давлат департаменти АҚШ сиёсий жиҳатдан тобора яккаланиб қолаётган шароитда бошқаларнинг диққатини четга тортадиган бирор найранг ишлатмоқчи бўлиб юрибди». Камбоджа ҳукуматининг бошлиғи шаҳзода Сианук бу конференция фақат Америка мақсадларига хизмат қиладиган «қуруқ майнабозчилик»дан иборат бўлади, деди. АСАнинг таклифи Бирма, Покистон, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатларда ҳам маъқул бўлмади.

Шу нарса равшандирки, Америка дипломатлари Осиё мамлакатларидан имкон борича кўпроғини ўз томонларига тортишга ҳар қанча уринсалар ҳам муваффақият қозонолмаётирлар. Вашингтоннинг Таиланд пойтахтида қилган бу уринишидан ҳам натижа чиқмади.

Е. ЕГОРОВ,
В. ХАРЬКОВ
[ТАСС].

Венгриянинг шимолидаги Кал деган жойда уруғликларни сараловчи ва тозалаб берувчи 9 қаватлик завод биноси қуриб битказилди.

МТИ—ТАСС фотоси.

САРИҚ КАСАЛИДАН САҚЛАНИНГ

Врач маслаҳати

Қабулхонага 30-35 ёшлардаги бир киши кириб келди. У соғлигидан шикоят қилиб қолди. «Тез-тез толиқиб қоляпман. Оёқларимда қувват қолмагандек сезилади. Бунинг устига ўнг қовурғамнинг таги оғрийди. Бунга шунчаки касаллик деб келар эдим. Аммо, соғлигим борган сари ёмонлашяпти...».

Ҳа, унинг дарди оғир эди. Маълум бўлишича, у бундан 4-5 йил илгари сариқ касали билан оғриган, аммо врач айтган тарбия режимларини бажаришдан эриниб, ўз соғлигига бепарволик билан қараган.

Биз унинг жигарида сариқ касалининг асорати борлигини аниқлаб, клиникада ётиб даволанишни тавсия этдик.

Ҳақиқатан ҳам эпидгепатит ёки «Боткин касаллиги» деб аталган бу юқумли сариқ касаллик нотўғри даволаниш ва врач айтган режимларни тўла бажармаслик натижасида киши организмида, айниқса жигарда инсон ҳаёти учун энг хавфли оғир асоратлар қолдиради.

Юқумли сариқ касаллиги ўзига хос вируслар билан бемордан соғ кишига юқади. Озиқ-овқат ва қайнамаган сув орқали ҳам бу касаллик соғ кишига ўтиши мумкин. Қиш фаслида кемирувчилар (сичқон, каламуш), ёзда эса пашшалар бу касаллик вирусларини тарқатишда воситачи ҳисобланадилар.

Юқумли сариқ касаллигининг вируслари ошқозон-ичак йўлларидан ўтиб қонга аралашгандан сўнг, томирлар орқали жигарга боради. У жигарни нормал ишлашига салбий таъсир этади. Жигарнинг касалланиши билан беморнинг терисида сариқ пайдо бўлади, жигар ўз ҳажмини ўзгартиради, яъни катталашади, жигарда оғриқ сезилади. Бундан ташқари кишининг талоқ, буйрак органлари ҳам зарарланади.

«Боткин касаллиги»нинг икки формаси бор: биринчи формаси сариқлик билан давом этади. Иккинчисида эса сариқлик белгиси бўлмайди. Касалликнинг бу иккинчи формаси жуда ҳам ҳавфлидир. Чунки, унинг вируслари теварак-атрофдаги кишиларга касаллик юқтиради. Буни соғлом киши дастлаб пайқамайди. У ўзини ҳали «соғлом» деб ҳисоблаб юради. Бу орада кишиларга касалликни юқтириб тарқатиши мумкин.

Касаллик бошланганда беморнинг ҳарорати бироз кўтарилади. У ўзини қувватсиз ҳис қилади, иштахаси йўқолади. Баъзан ўнг қобирғалари оғрийди, касал инжиқ ва асабийланиб қолиши ҳам мумкин.

Касалликнинг гриппга ўхшаш бошланиш ҳоллари ҳам бўлади тумов, бироз йўтал, бош оғриғи, (суяк бўғинларининг сирқиллаши). Сўнгра бадан сарғая бошлайди.

«Боткин касалиги» билан оғриган беморни албатта касалхонага ётқизиб даволаш зарур.

Бемор қанчалик олдин врачга учраша у шунчалик тез ва осон тузалади. Иккинчидан, касалликни бошқаларга юқмаслигининг олди олинган бўлади.

Юқорида айтиб ўтилган белгилар сезилиши билан бемор врачга учрашиб маслаҳат олиши керак. Агарда касаллик пайдо бўлганлиги сезилса, то врач келгунча уни алоҳида хонага ётқизиш даркор.

Беморнинг кийим-кечакларини, идиш-товоқларини алоҳида қилиб сақлаш, қўлларини тоза тутишга одатлантириш керак.

Яна шуни таъкидлаб ўтиш керакки, сариқ касаллик, айниқса спиртли ичимликларни кўп истеъмол қилувчи кишиларда ниҳоят оғир ўтади.

Организмни чиниқтириб юрган, спиртли ичимликларни истеъмол қилмайдиган, кундалик иш ва дам олиш режимларига риоя қилиб турган кишилар бу касаллик билан оғримайдилар. Шунинг учун физкультура, спорт билан шуғулланиш, кўпроқ тоза ҳавода юриш, овқат режими ва санитария-гигиена қоидаларига риоя этиш бундай касалликнинг бўлмаслиги учун бирдан-бир тадбирий чора ҳисобланади.

Қ. СОДИҚОВ,
Врач.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

13 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Севимли ўқитувчи (мактаб ўқувчилари учун) 18.40 — Болгария маданияти декадаси. Ажойиботлар дунёси ҳақида (телеочерк), 19.00 — Артист Неъмат Қосимовнинг ижодий портрети, 19.50 — Йиллар ва ўйлар, 20.05 — Шарқ поэзиясининг куйлари (концерт),

20.45 — Эртанги кун программаси.

Рус тилида: 20.50 — Телевизион янгиликлар, 21.05 — Оталар (илмий-оммабоп фильм), 21.25 — Марғилон жилвалари (Тошкент телестудиясининг премьераси), 21.45 — Реклама ва эълонлар, 21.55 — Пенковда бўлган воқеа (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Ёз садолари (болалар учун), 17.45 — Партия маорифи системасидаги янги ўқув йилини муносиб кутиб олайлик, 18.05 — Эски тегирмонда (телефильм), 19.35 — Тошкент янгиликлари.

19.45 — дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/IX да Сарвқомат дилбарим, 14/IX да Қотил.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бўри (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да), кенг экранли рангли бадиий фильм Уруш ва тинчлик (кеч 6-15 ва 9-15 минутда, икки қисмдан иборат (1-серия)—САНЪАТ САРОЙИ.

Ҳеч ким ўлишни истамади — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Муҳаббатга овоз бераман — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Насриддин Хўжандда — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, 11-40, кеч 8-20 минут ва 10 да).

Ивайло — «МОСКВА» (кеч соат 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда)

Муҳаббатга овоз бераман — НАВОИЙ номли.

Ер тагида қолган беш киши — «ВАТАН».

Солдат қиссаси — 9 МАЙ номли.

Автомобилдан сақлан — ПУШКИН номли.

Аннушка — «УДАРНИК».

Ҳеч ким ўлишни истамади — «ФЕСТИВАЛЬ».

ИШГА ТАКЛИФ

«ТАШСПЕЦСТРОЙ» ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

дурадгорлар, ғишт терувчилар, сувоқчилар, бўёқчилар, ёрдамчи ишчилар, қурилиш мастерлари, прораблар, нормаловчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 15-уй, кадрлар бўлими (4-автобуснинг «Музика мактаби» остановкаси). Телефон 6-06-99.

ТОШКЕНТ ХЎЖАЛИК БУЮМЛАРИ ЗАВОДИГА

инженерлар ва техниклар (конструкторлар, технологлар, экономистлар, нормаловчилар вазифасига), техника бўлимининг бошлиғи, силикатчи инженер ёки техник, русча машинистка, томарлар, слесарлар, тунукасозлар, ёрдамчи ишчилар, рухловчи, обжигалчи, эмалировкачи (хотин-қизлар) ихтисосларига ўргатиш учун ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сағбон кўчаси, 30-тупик, 79-уй (Комсомол майдонидан қатнайдиган 40-автобуснинг «Чинни заводи» остановкаси).

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРГА

рассом-рекламчи, рассом-декоратор, декорация монтировкачилар, инженер-радист, русча машинистка, билет тарқатувчи вакиллар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Маннон Уйғур кўчаси, 2-уй, кадрлар бўлими.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — B35212, Редактор ўринбосарлари — B35885, B36232. Масъул секретарь — B34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — B31936. Партия турмуши — B35811, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — B33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — B39050 Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — B38761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — B34048. Эълонлар бўлими — B38142. Коммутатор — B30249 дан B30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 13556. Г. 1200. ИНДЕКС 64969.